

Mikroorganizmy

Biokorozja

International Bio-Consulting, Germany, 2010

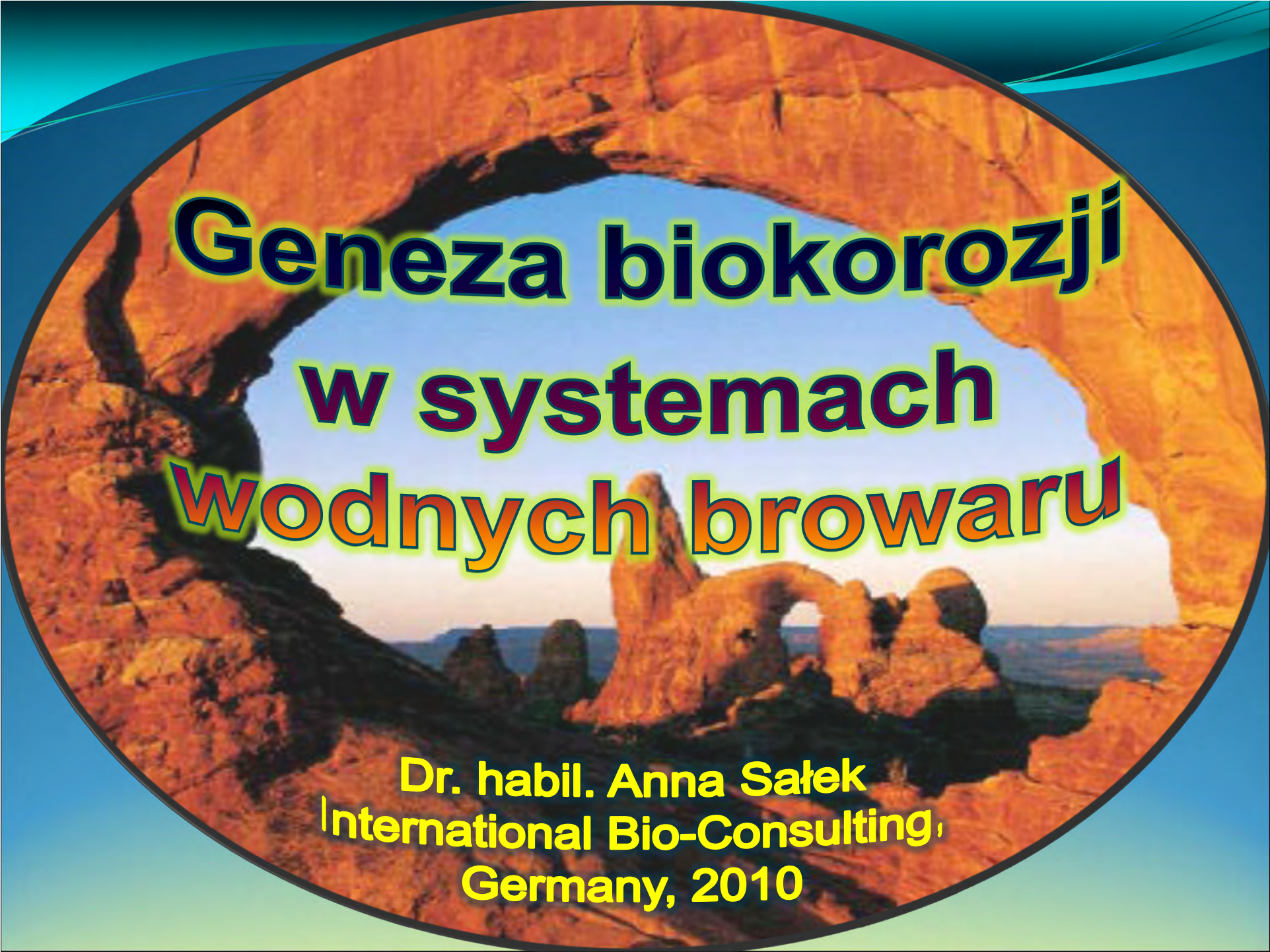

Mikrobiologicznie Indukowana Korozja

MIC

- ❖ Biodeterioracja
- ❖ Biologiczna korozja
  - ❖ Biokorozja
  - ❖ (Bio)fouling

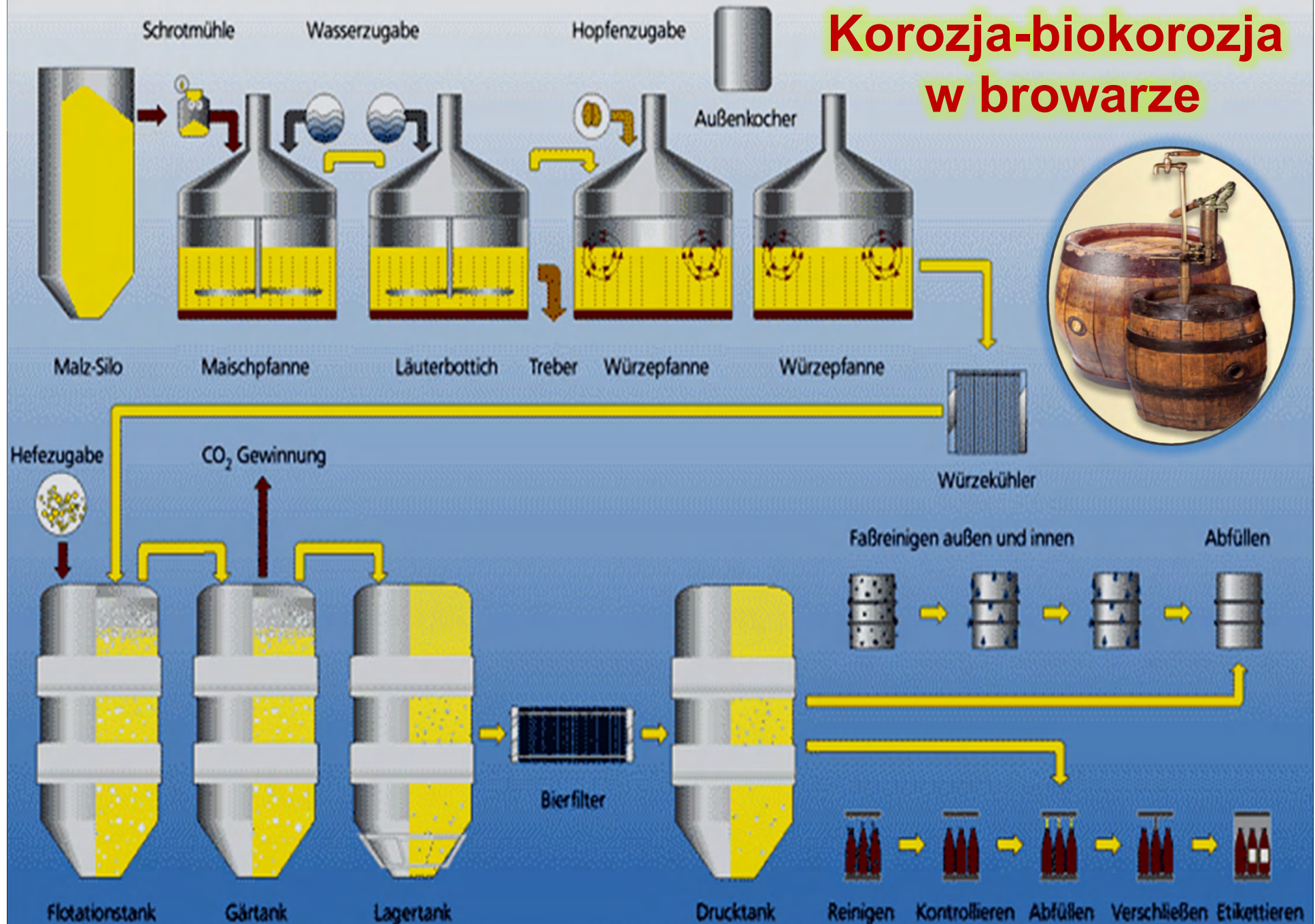

Geneza biokorozji w systemach wodnych browaru

**Dr. habil. Anna Sałek
International Bio-Consulting,
Germany, 2010**

Korozja-biokorozja w browarze

Korozja abiotyczna

Przyczyną korozji są:

- czynniki fizyczne:

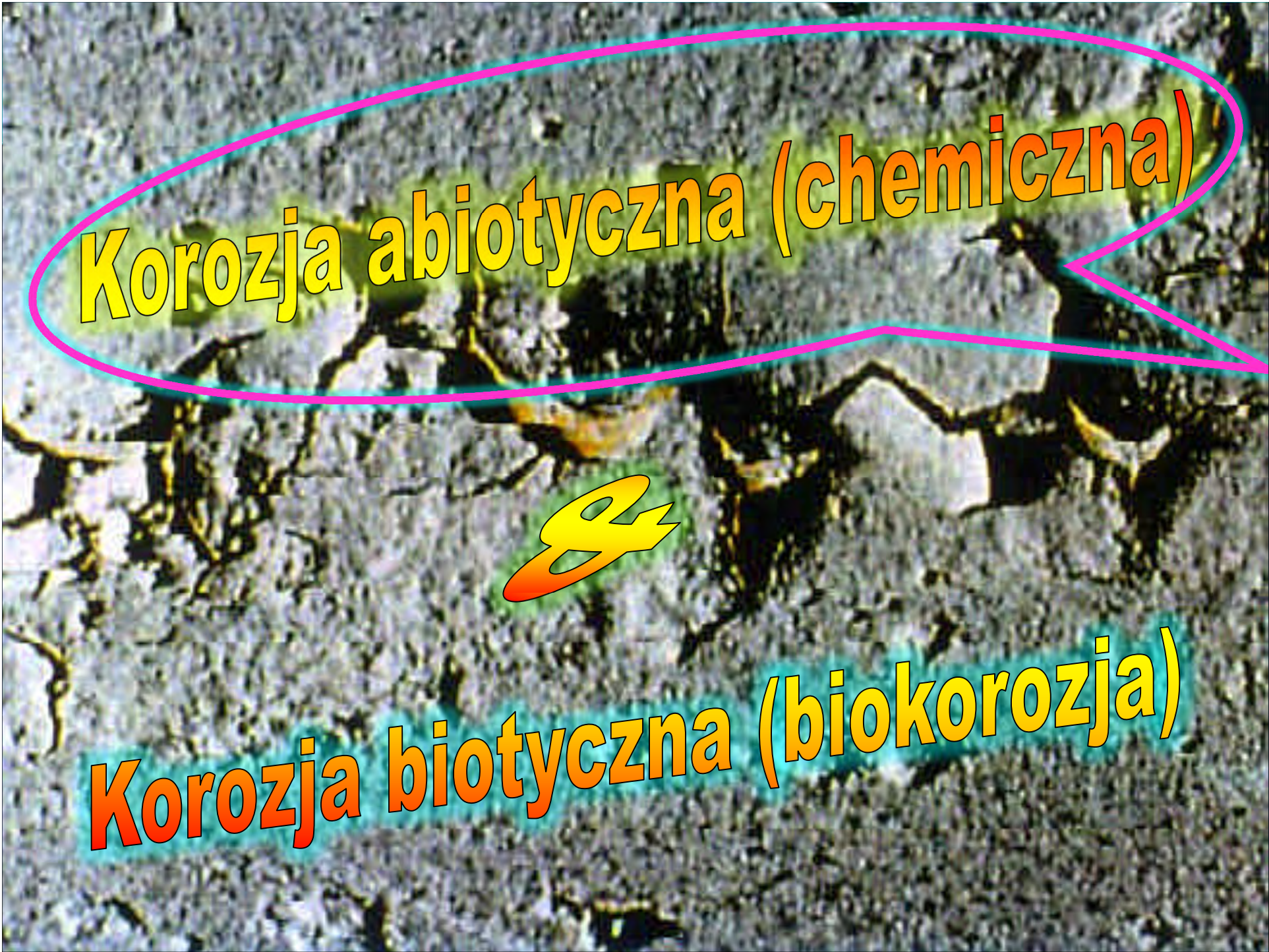
wilgotność, natlenienie O_2 , t;

- czynniki chemiczne:

elektrolity, Cl^- , SO_4^{2-} , jony Me, pH

podłoża i jego skład;

Korozja abiotyczna (chemiczna)

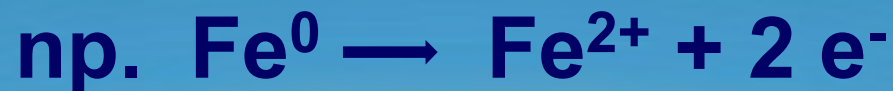

Korozja biotyczna (biokorozja)

Korozja abiotyczna (tlenowa)

Utlenianie metalu i jego ubytek
z powierzchni materiału ma miejsce
po stronie anody:

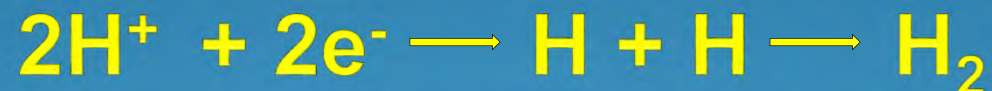
(reakcja anodowa)

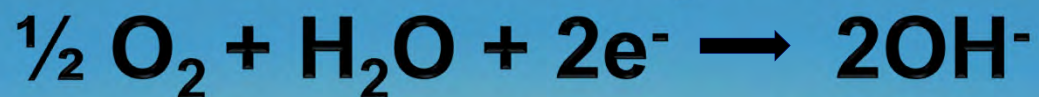
Korozja abiotyczna (tlenowa)

Podczas natleniania środowiska wodnego elektrony są akceptowane przez protony w trakcie reakcji katodowej

przy wartościach kwasowych pH:

Przy pH neutralnym lub zasadowym tlen bierze udział w reakcjach na katodzie :

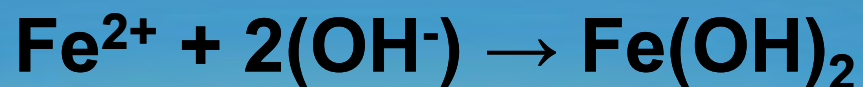
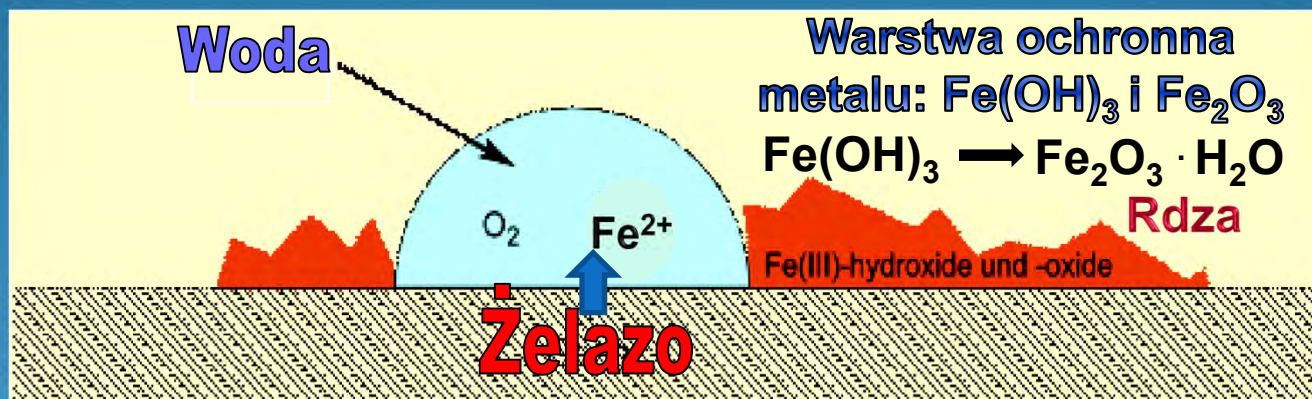

oraz przy tworzeniu tlenków metali:

Korozja abiotyczna (tlenowa)

Korozja abiotyczna metali

Najpopularniejsze w browarnictwie

metale to:

miedź i stal.

**Metale te w środowisku wilgotnym
wywołują korozję galwaniczną.**

Korozja abiotyczna metali

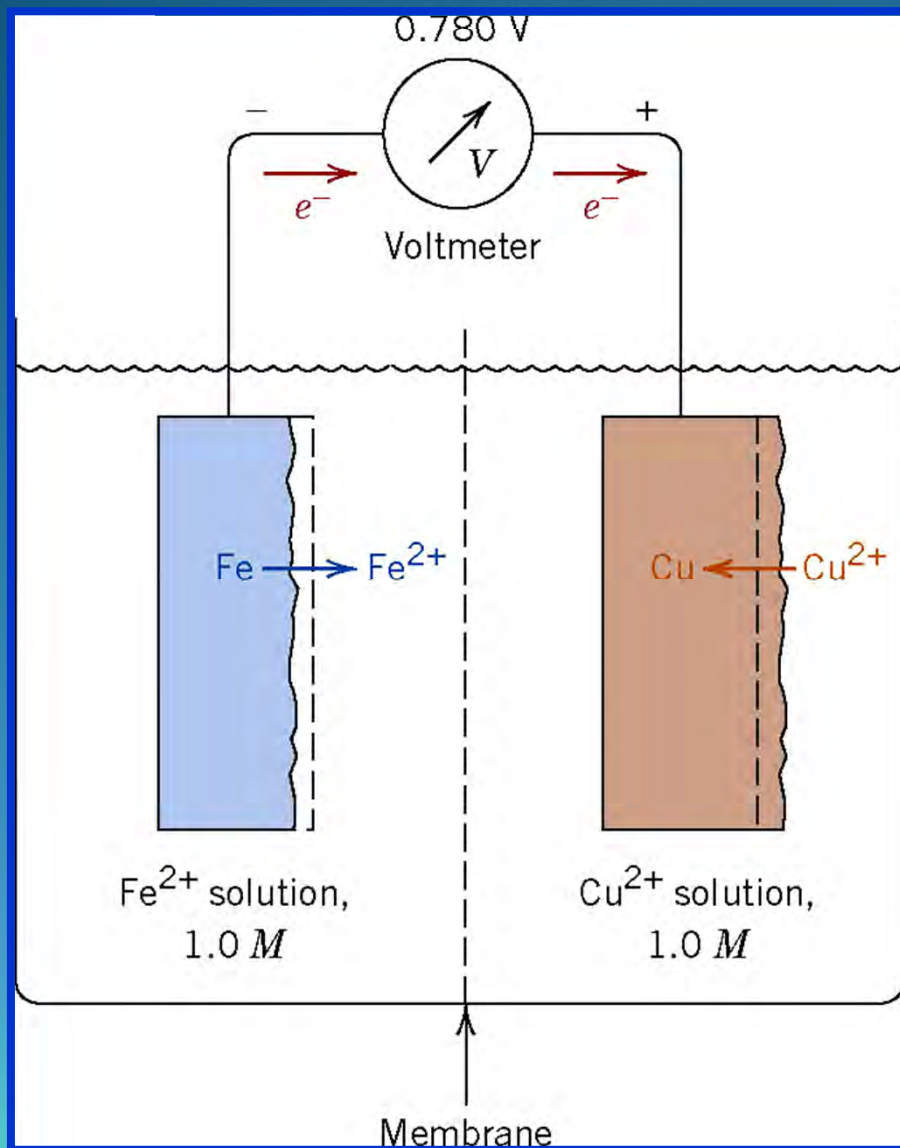
Piwo jest znakomitym elektrolitem.

Jeśli urządzenia ze stali kontaktują się z
miedzią, **stal** koroduje.

Jeśli natomiast miedź z urządzeń
browarniczych ma kontakt ze stalą,
wówczas **miedź** koroduje.

Reakcje elektrochemiczne

Potencjał elektrochemiczny pomiędzy metalami w elektrolicie powoduje przepływ elektronów i powstawanie jonów.

Korozja abiotyczna w browarze

Piwo ma silne właściwości korozyjne.

Kontakt metalu z piwem nie powinien wywoływać powstawania obcych zapachów.

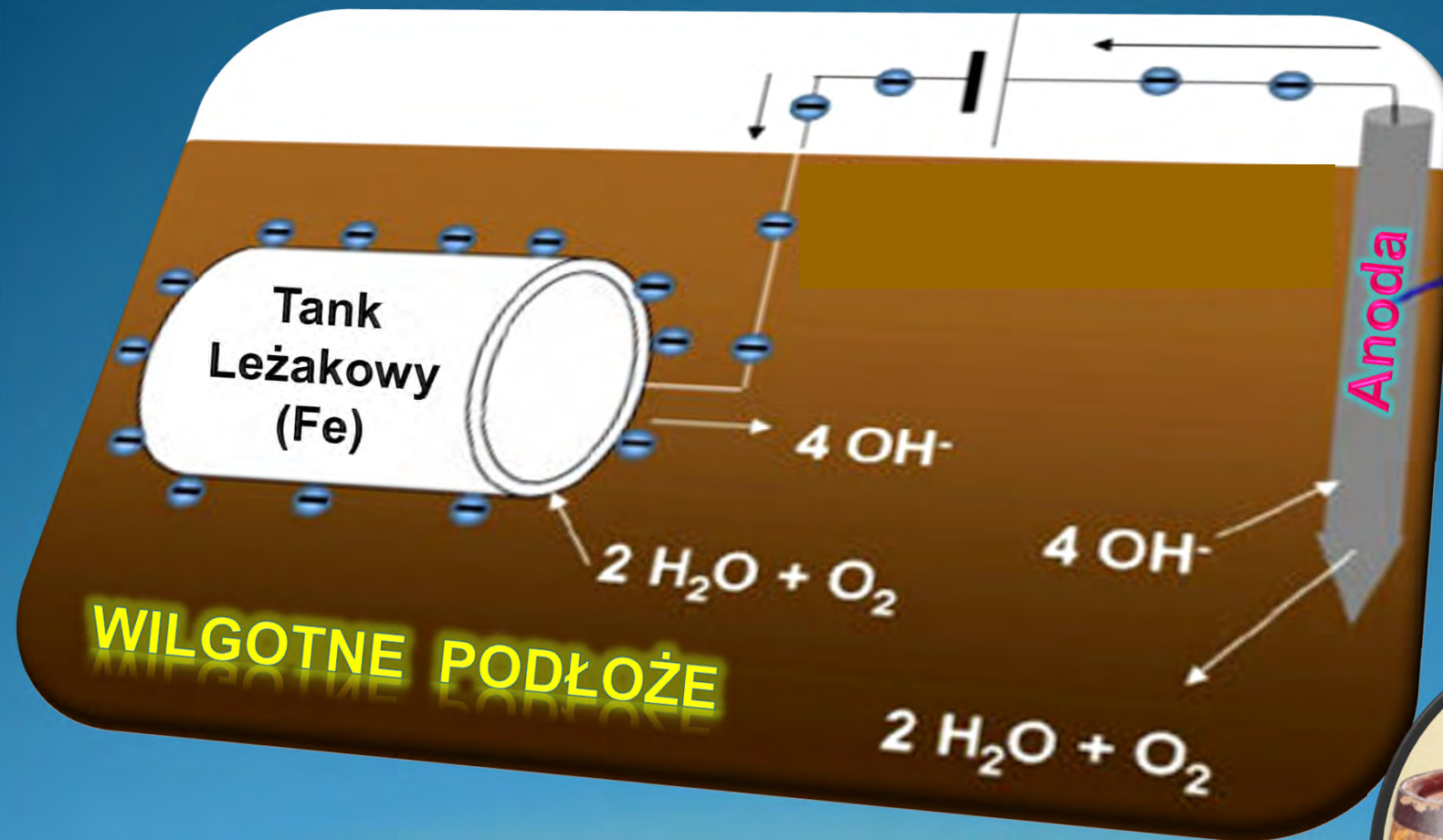
Stąd najczęściej jest stosowana stal nierdzewna kwasooporna, która nie zmienia cech organoleptycznych piwa.

"Stalowe piwo?"

Korozja galwaniczna fermentora

Biokorozja w instalacjach browaru

**Korozja tanków w browarnictwie
spowodowana jest właściwościami
acidofilnymi piwa oraz obecnością
w nim mikroorganizmów,
indukujących biofilm i „biofouling”, które
wywołują biokorozję (MIC).**

Korozja abiotyczna (chemiczna)

**Korozja biotyczna (biokorozja)
w browarze**

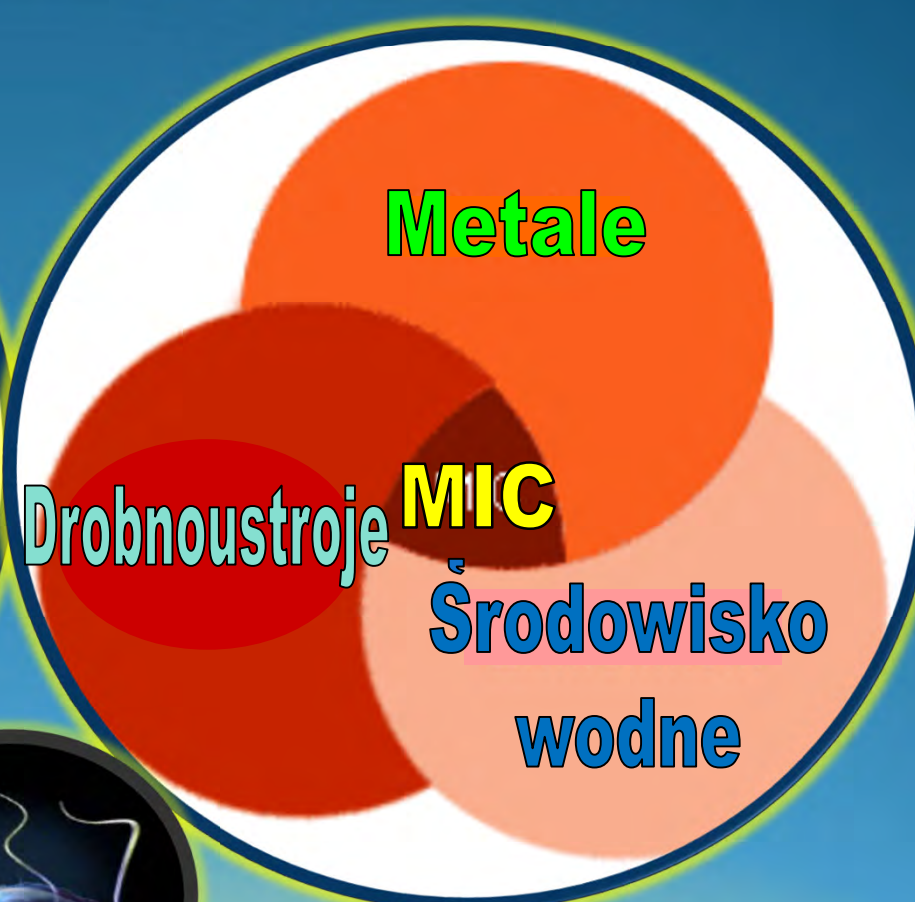

Definicja biokorozji

**Biokorozja, mikrobiologiczna korozja,
lub mikrobiologicznie indukowana korozja,
to proces elektrochemiczny,
w którym mikroorganizmy inicjują,
ułatwiają i przyspieszają reakcje korozji,
bez zmiany ich elektrochemicznej natury**

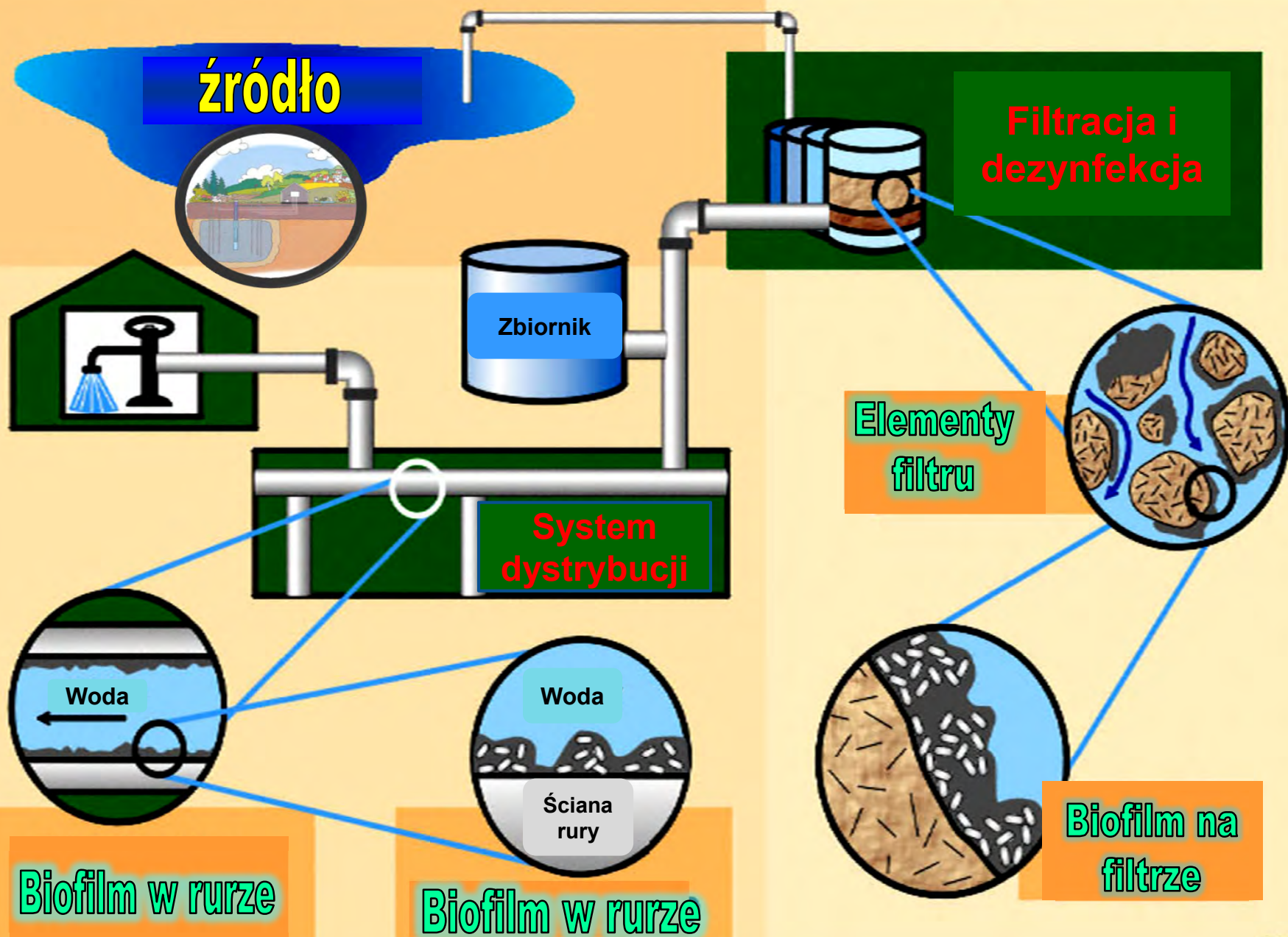
Korozja biotyczna w systemach wodnych browaru

Mikroorganizmy mikrobiologicznie indukowanej korozji wywołują:

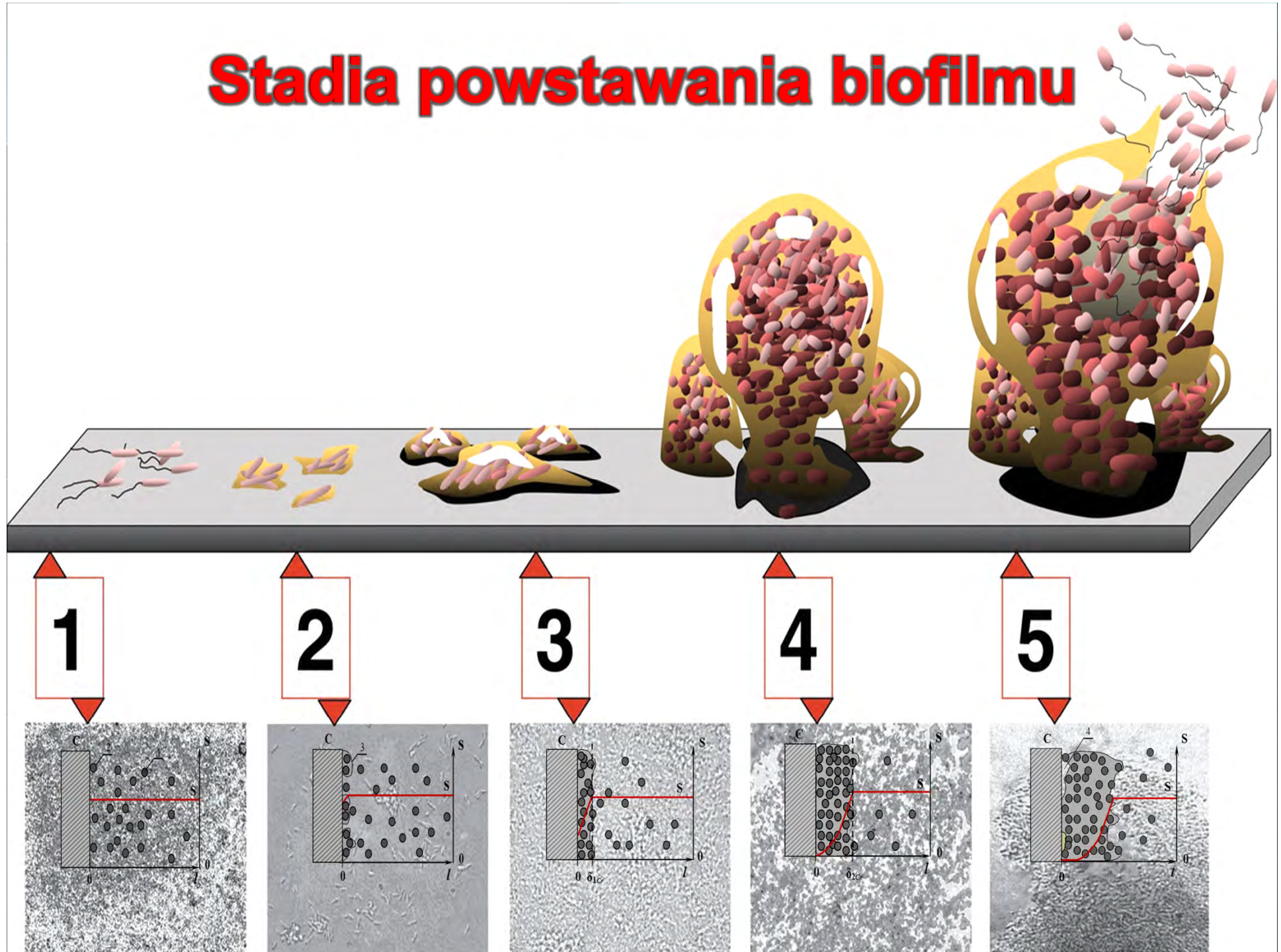
- ❖ Sekrecję agresywnych kwasów nieorganicznych.
- ❖ Sekrecję agresywnych kwasów organicznych.
- ❖ Produkcję H_2S (aerobowo lub anaerobowo).
- ❖ Tworzenie biofilmu, zawierającego komórki mikroorganizmów produkujące śluz. EPS.

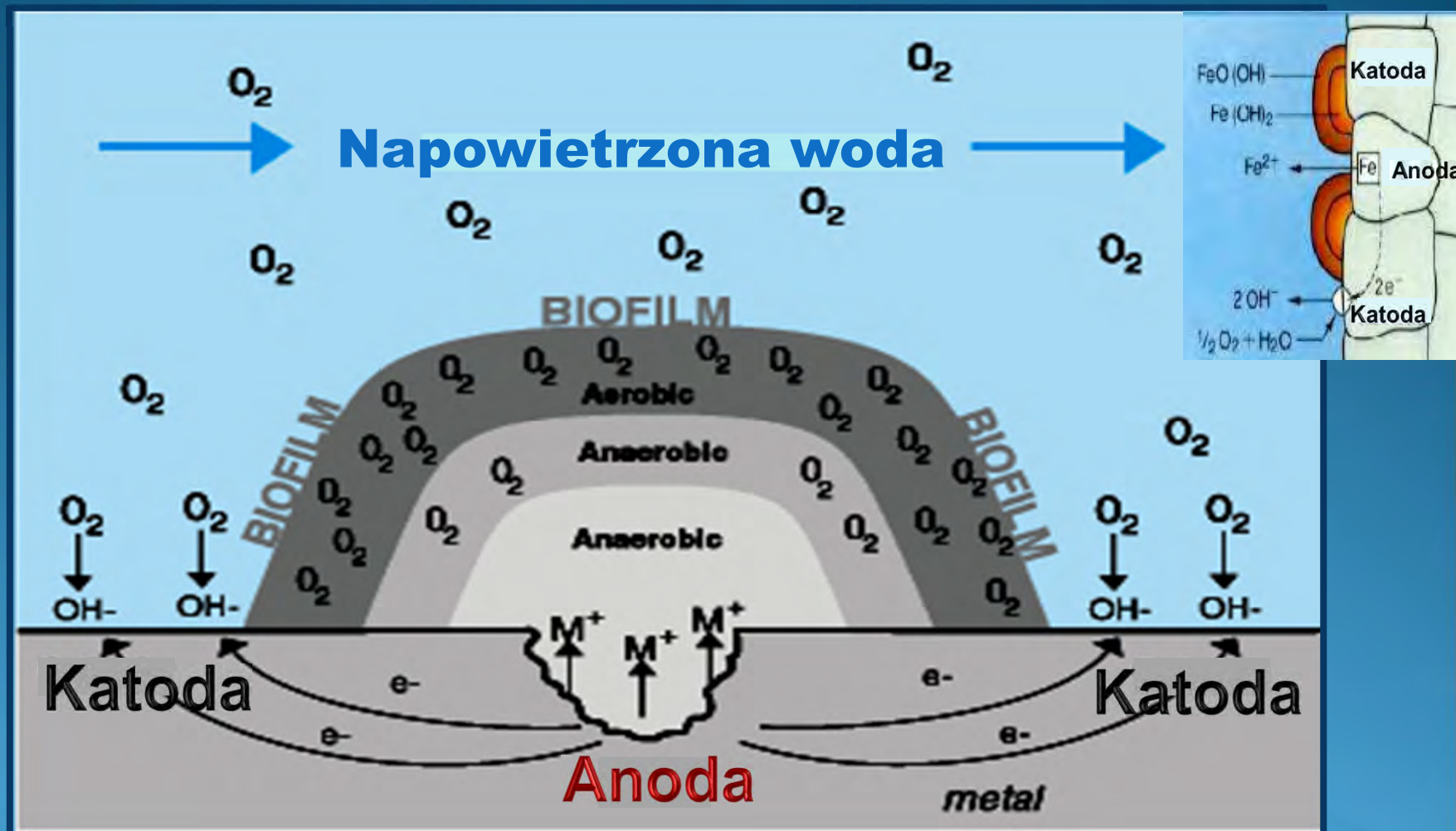
BS01499

Stadia powstawania biofilmu

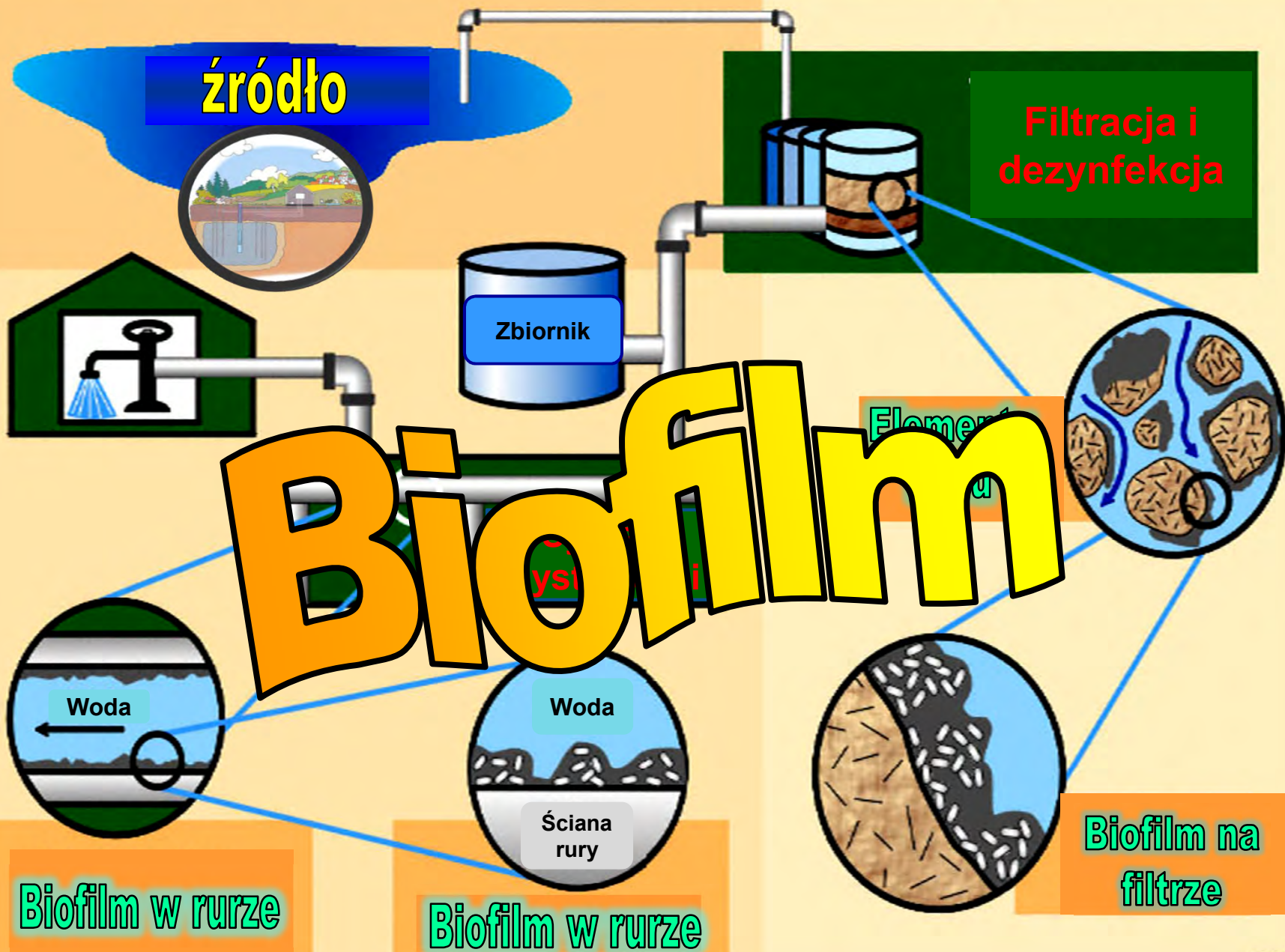

Biofilm – kolonizacja przez bakterie

Kolonizacja biofilmu: wewnątrz przez bakterie anaerobowe, a na zewnątrz przez bakterie tlenowe (aerobowe), których wzrost ulega inhibicji wewnątrz biofilmu z tytułu braku tlenu (Borenstein 1994).

BS01499

Biofilm – kolonizacja przez bakterie

Pseudomonas

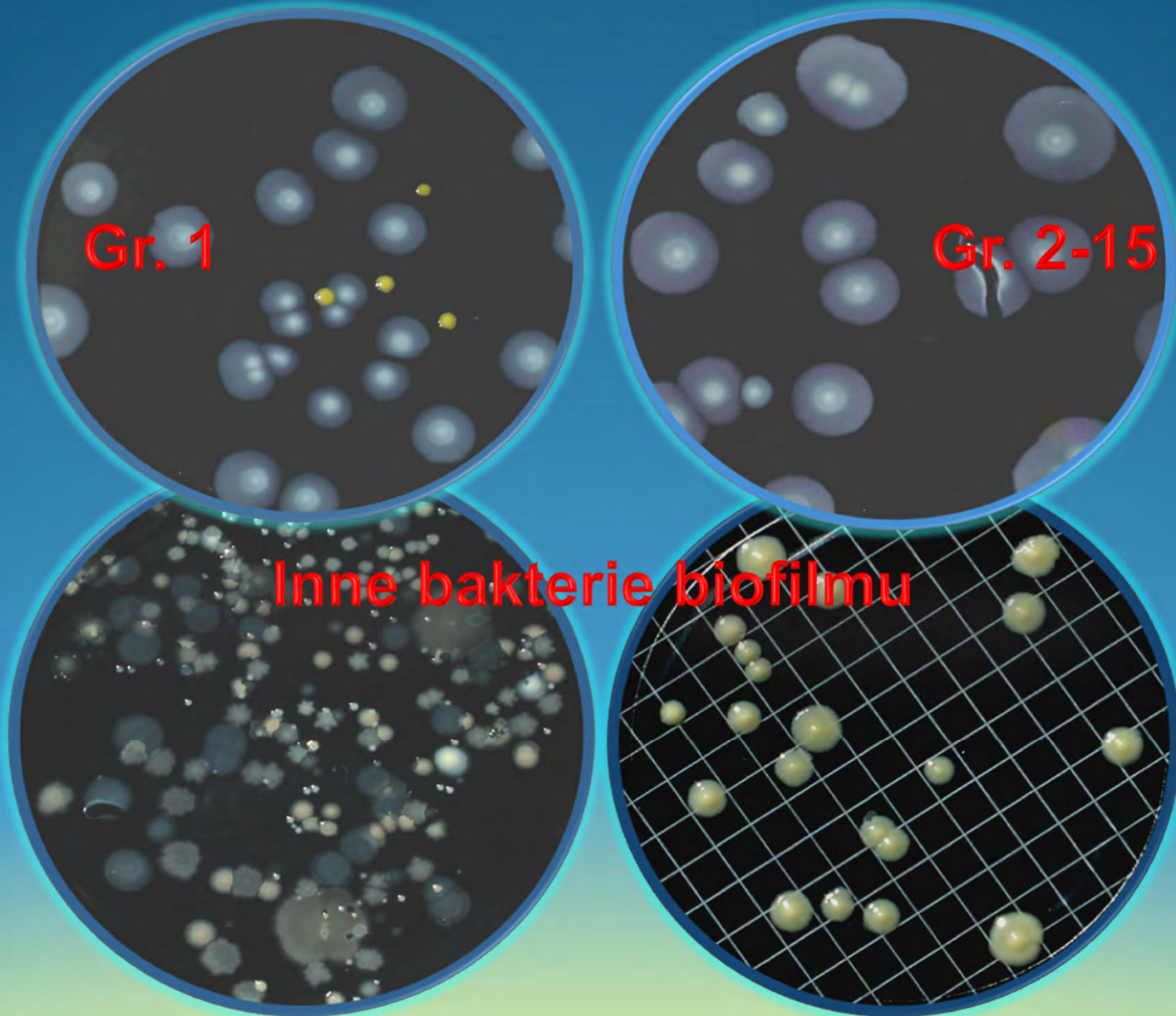

Biofilm – kolonizacja przez Legionella

Gr. 1

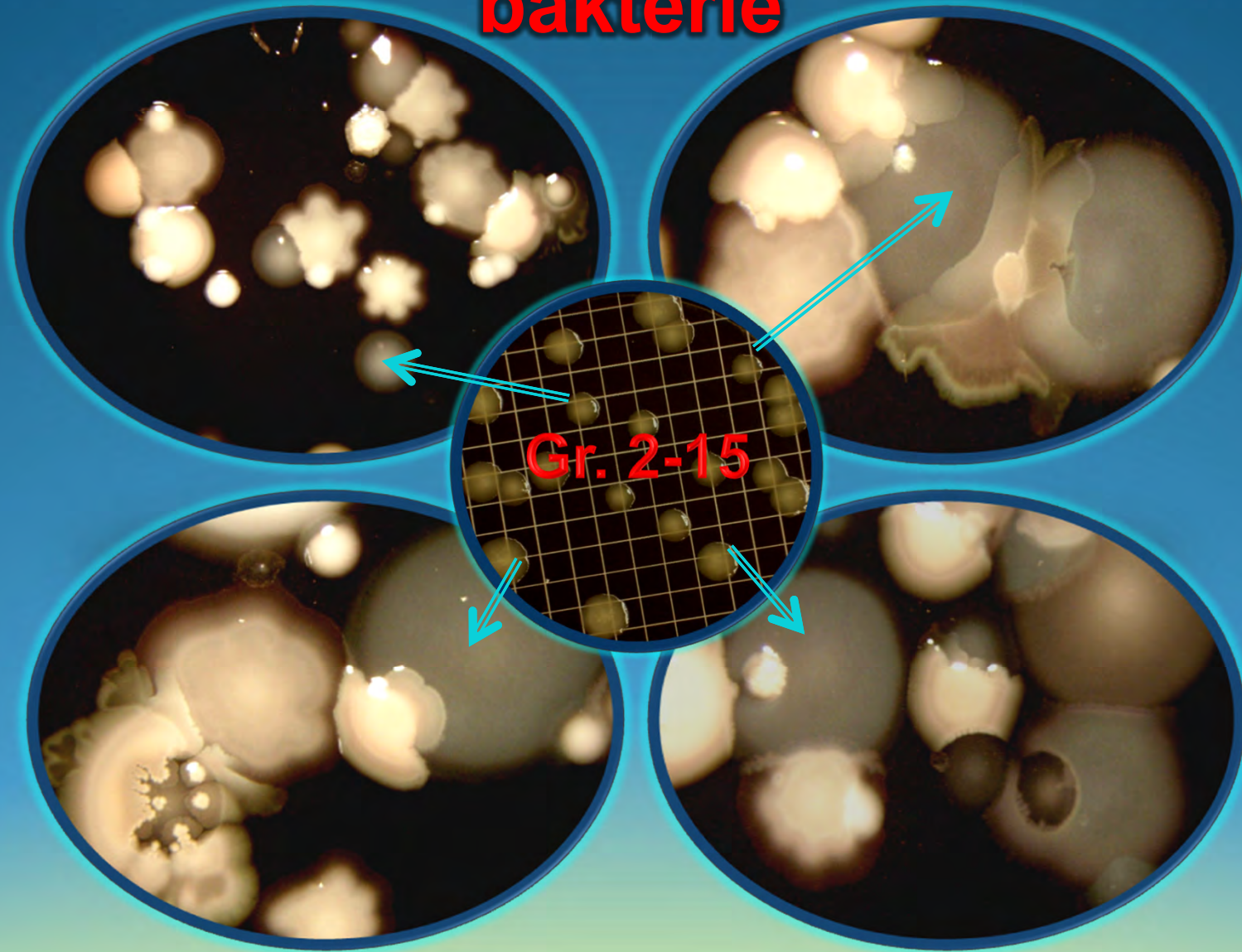
Gr. 2-15

Inne bakterie biofilmu

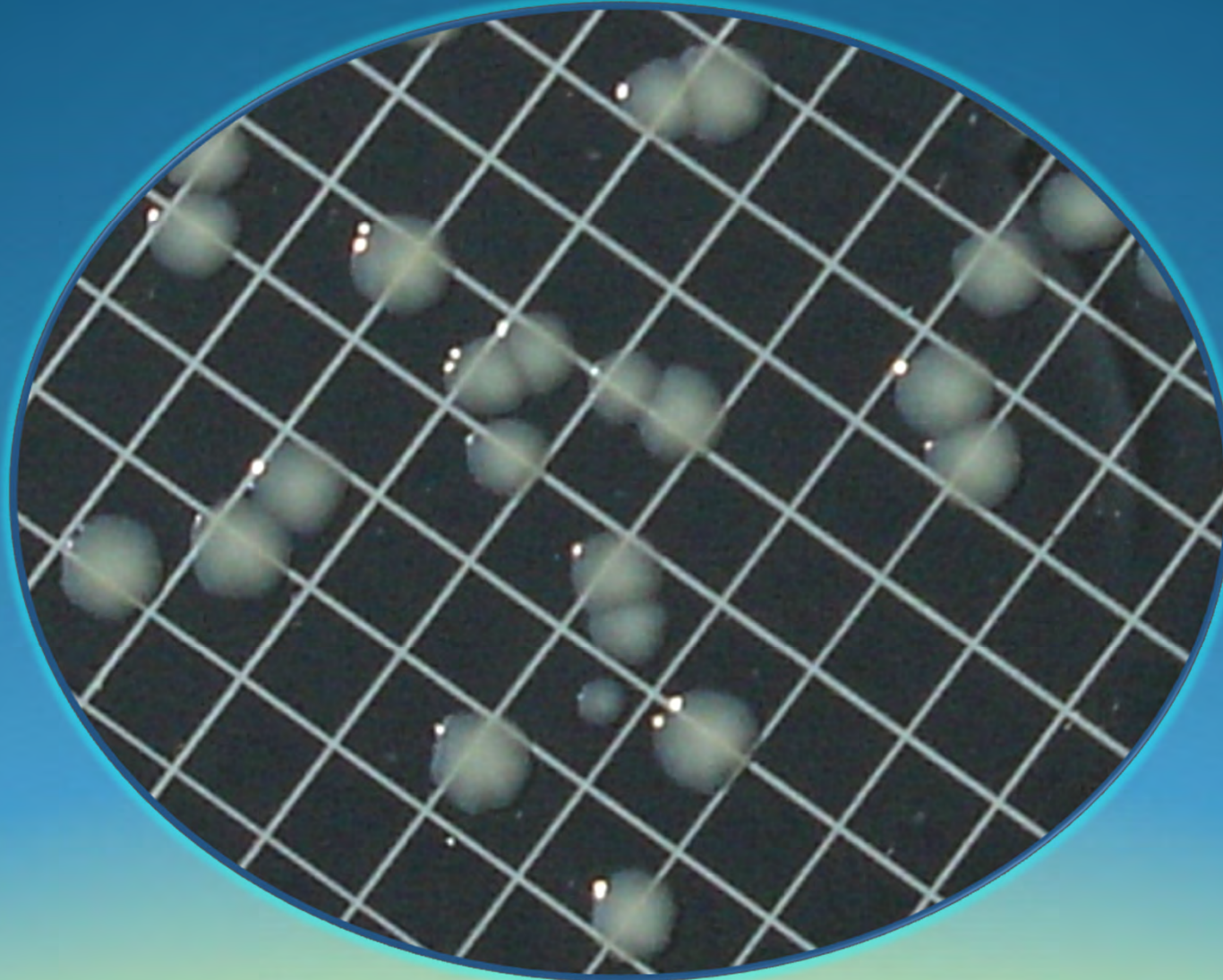

Bakterie biofilmu: *Legionella* i inne bakterie

Legionella pneumophila gr. 2 - 15

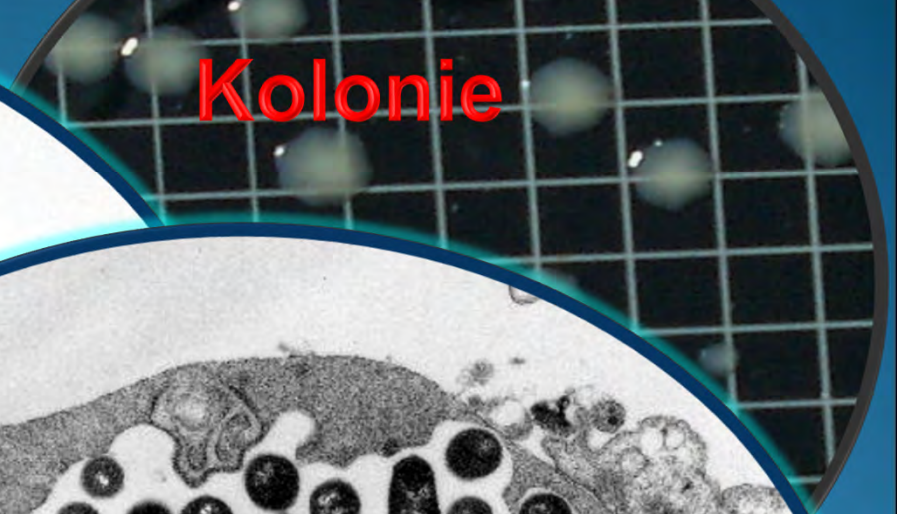

Biofilm – kolonizacja przez Legionella

Komórki

Kolonie

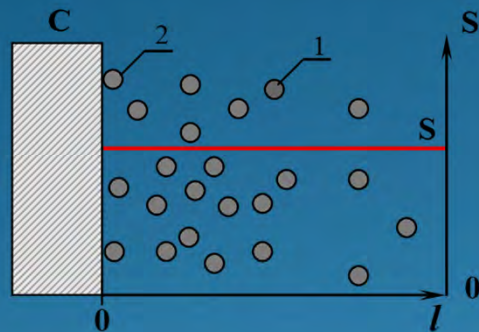
Wnętrze komórki

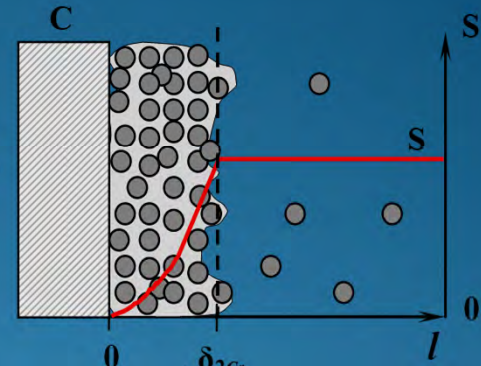

Stadia powstawania biofilmu

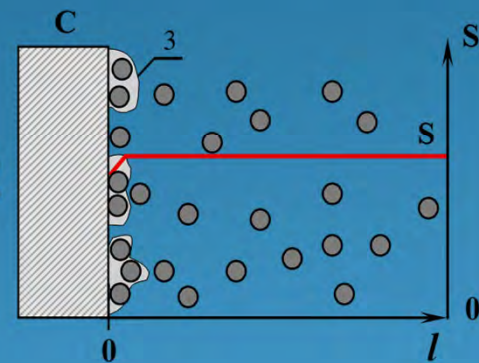
Stadium 1

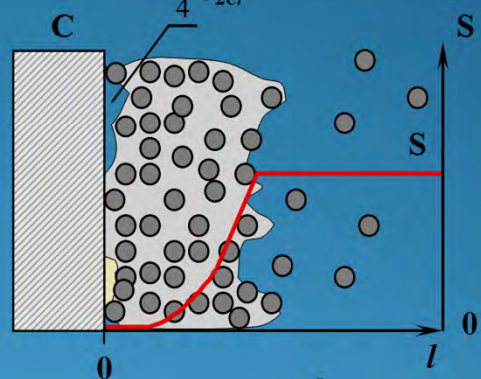
Stadium 4

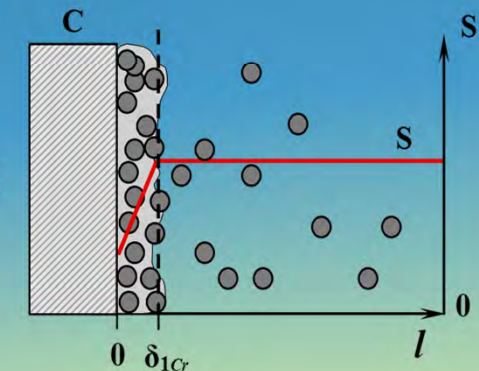
Stadium 2

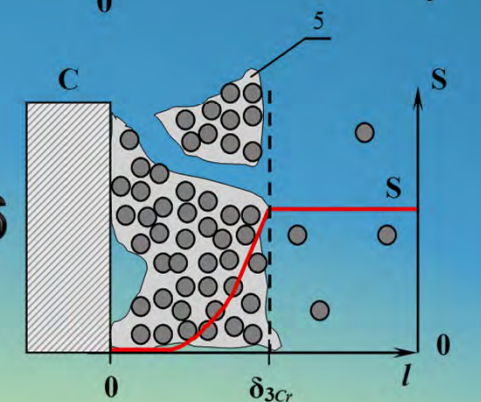
Stadium 5

Stadium 3

Stadium 6

Stadia powstawania biofilmu

Stadium 1. **Adaptacja komórek do powierzchni nośnika:** C – powierzchnia nośnika; S – substrat; l – odległość do powierzchni nośnika; 1- pływające komórki (zawiesina komórek); 2 – adhezja komórek.

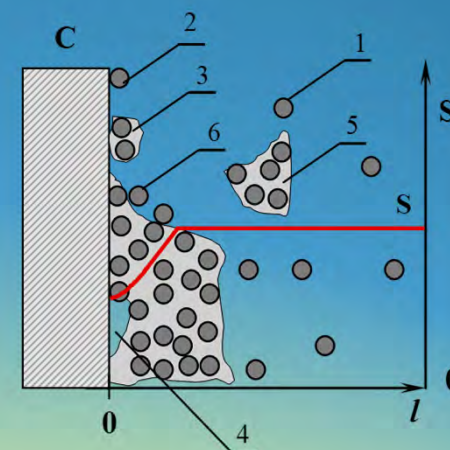
Stadium 2. **Formowanie się komórek w postaci „monolayer”:** 3 – exopolisaccharyd powodujący stałą adhezję komórek na nośniku.

Stadium 3. **Formowanie struktury biofilmu.** Pierwsza krytyczna grubość biofilmu - δ_{1Cr}

Stadium 4. **Stąły wzrost biofilmu.** Druga krytyczna grubość biofilmu - δ_{2Cr}

Stadia powstawania biofilmu

- Stadium 5.** Niekontrolowany i niestabilny wzrost biofilmu. Formowanie się „cavities” (dziur). 4 – „cavities” (dziury).
- Stadium 6.** Destrukcja biofilmu. Trzecia krytyczna grubość biofilmu - δ_{3Cr}
5 – odrywanie się pewnych partii biofilmu.
- Stadium 7.** Reformowanie się biofilmu na nowo. Odrywanie się kawałków biofilmu.

Energia, elektrony i źródła tlenu

- Fototrofy

światło

- Chemotrofy

związki chemiczne

- Litotrofy

nieorganiczne związki

- Organotrofy

organiczne związki

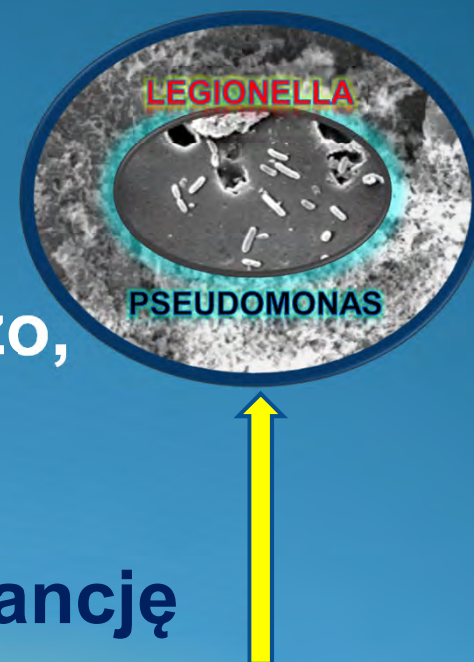
- Autotrofy

wiązanie CO₂

Biokorozja

Biokorozję wywołują bakterie:

- redukujące siarczany,
- utleniające siarkę,
- utleniające, bądź redukujące żelazo,
- wydzielające kwasy organiczne,
- wydzielające poza komórkę substancję polimeryczną, zw. egzopolisacharydem, EPS

Podział bakterii

1.- Fototrofy beztlenowe:

a - siarkowe, purpurowe: *Chromatium*, *Ectothiorhodospira*,

b - niesiarkowe, purpurowe: *Rhodospirillum*, *Rhodomicrobium*

2.- Chemolitotrofy:

a - nitryfikujące: *Nitrosococcus*, *Nitrobacter*

b - utleniające siarkę: ***Thiobacillus***, *Beggiatoa*, *Thioploca*

c - utleniające żelazo: ***Leptothrix***, ***Gallionella***

d - utleniające wodór

e - utleniające metan

3.- Chemoorganotrofy:

a - tlenowce: ***Pseudomonas***, utleniające kwas octowy,

N-wiążące: *Azotobacter*, *Photobacteria*

b - beztlenowce: reduktory siarki, ***Desulfovibrio spp.***

c - fakultatywne tlenowce: bakterie jelitowe, *E. coli*

d - fermentujące: *Zymomonas*

e - patogeny: *Neisseria*, *Campylobacter*, *Salmonella*

Vibrios, *Spirilla*, *Prostecate bacteria*, *Myxobacteria*

Bakterie zaangażowane w tlenową biokorozję

Korozja spowodowana przez
tlenowe bakterie
żelazowe i manganowe

Chemolitotrofy

a - nitryfikujące: *Nitrosococcus*,
Nitrobacter

b - utleniające siarkę *Thiobacillus*:
Acidithiobacillus thiooxidans

c - utleniające żelazo: *Leptothrix*,
Gallionella, *Thiobacillus*

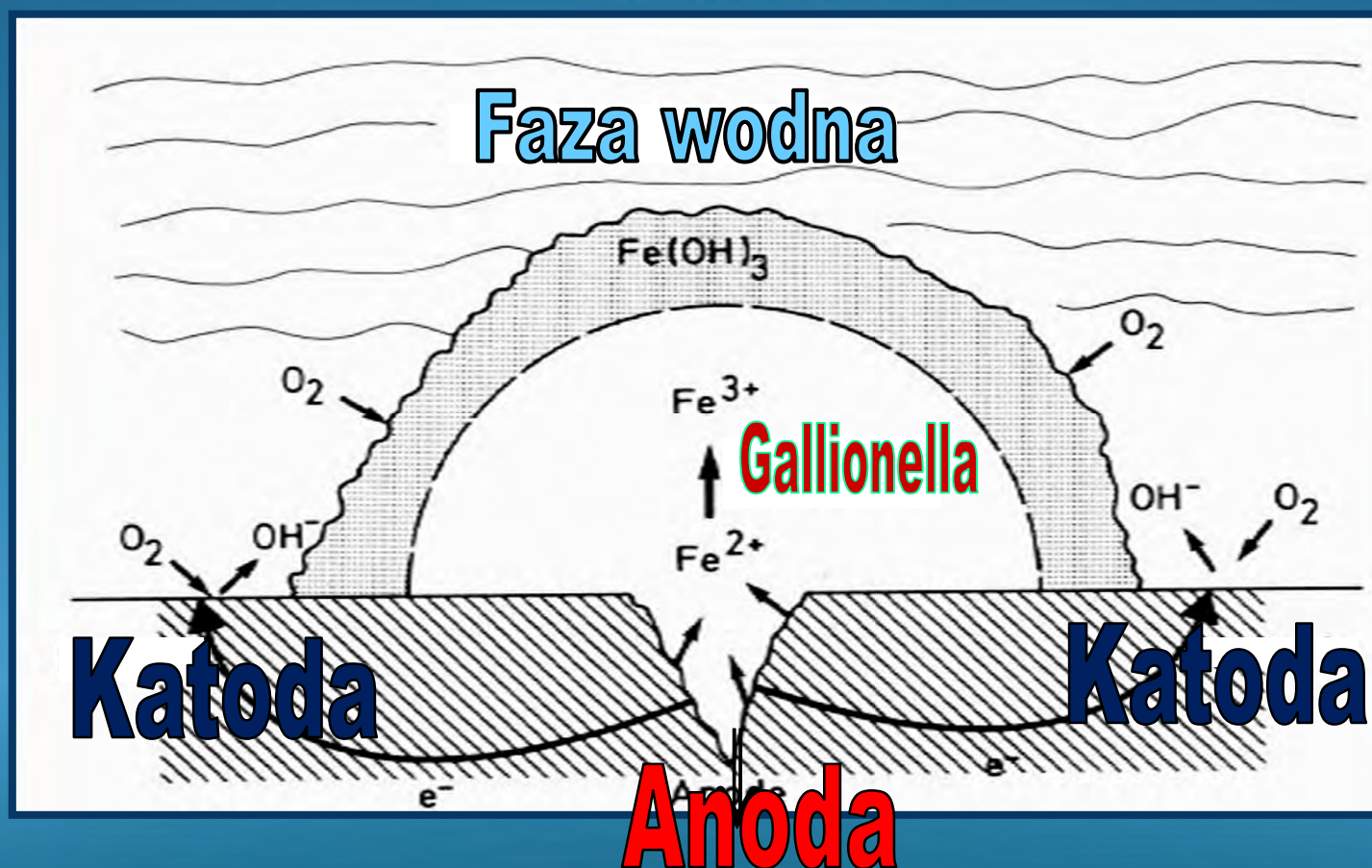
d - utleniające wodór

e - utleniające metan

Biokorozja materiałów metalowych

Korozja wywoływana przez bakterie tlenowe

Bakterie żelazowe z biofilmu

To bakterie, np. *Gallionella* i *Leptothrix*
utleniające rozpuszczalne związki żelaza,

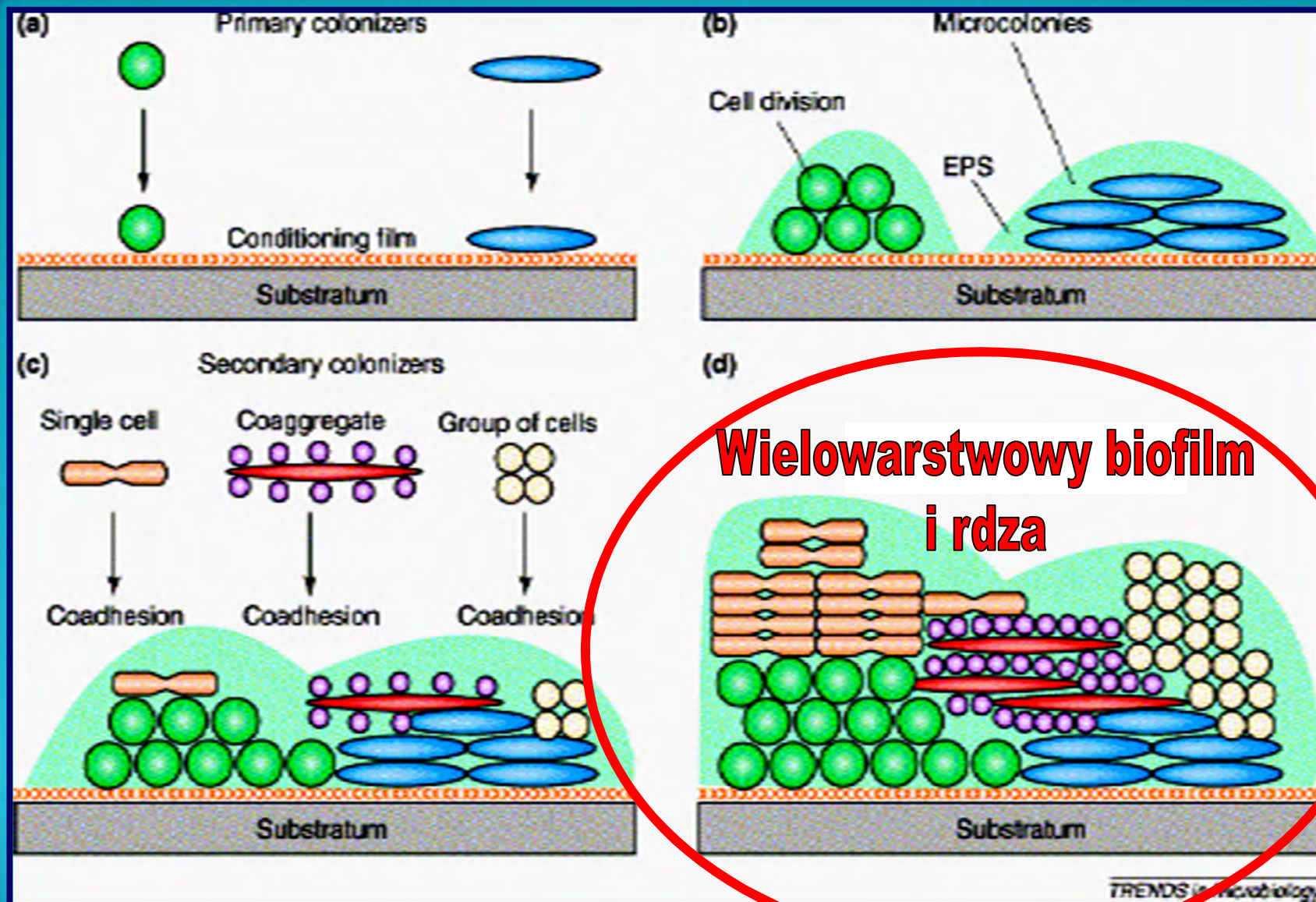
Fe^{2+} do Fe^{3+} , przy pH 7,4,

wytrącające przy tym osad $\text{Fe}(\text{OH})_3$

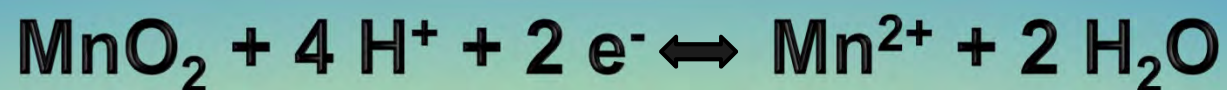
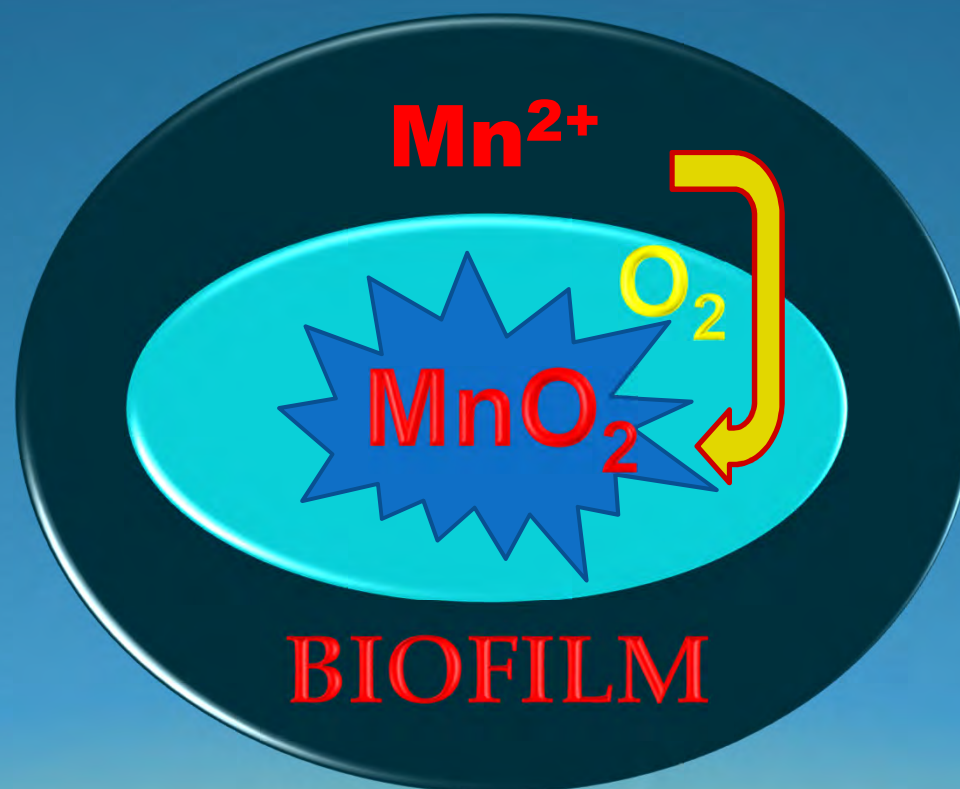
i wytwarzające w kwaśnym środowisku
„guzki”, będące indykátorem biokorozji

Stadia powstawania biofilmu

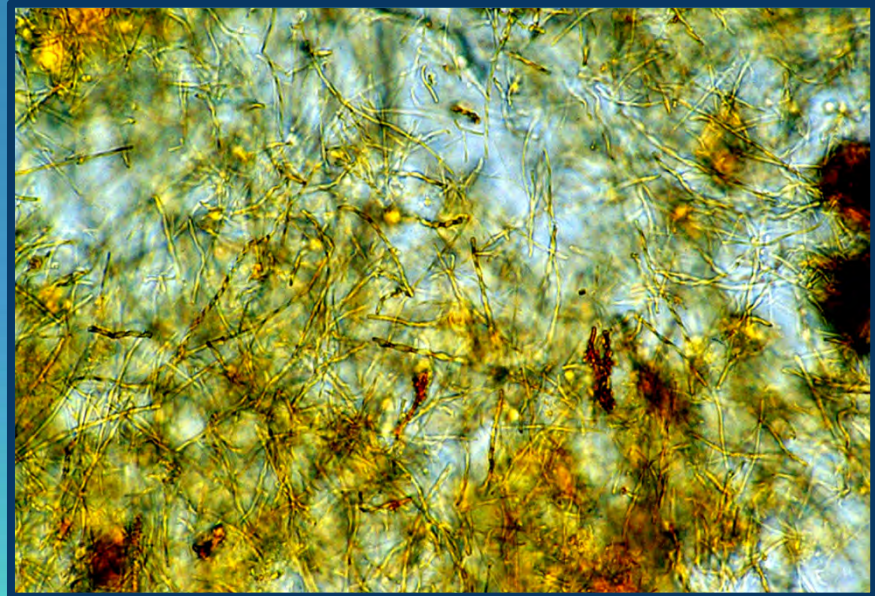
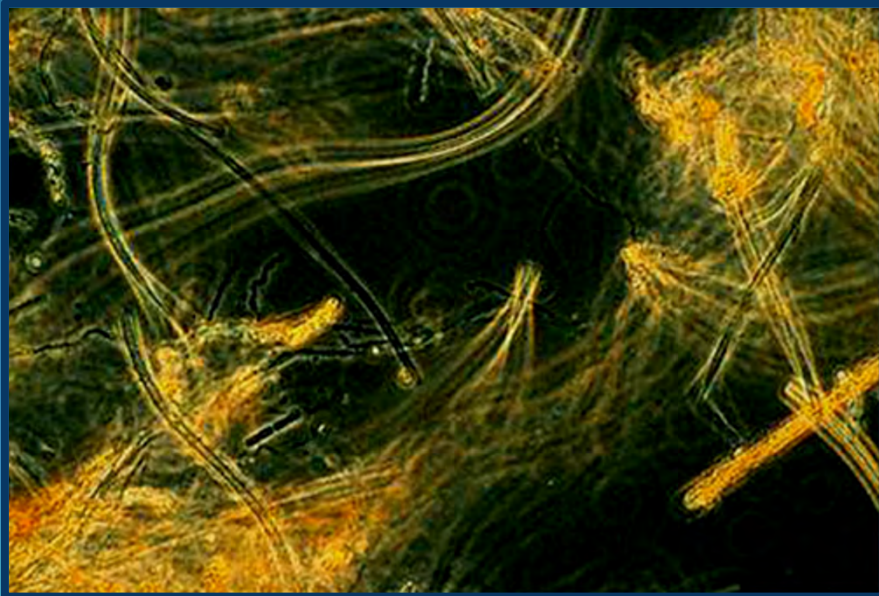
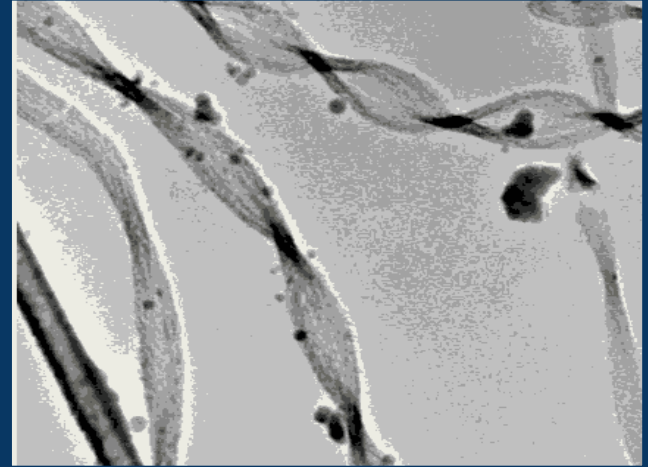
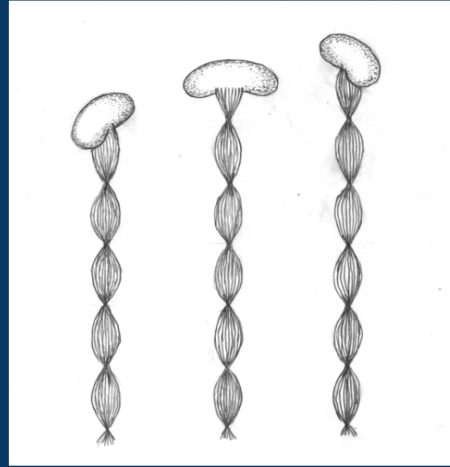
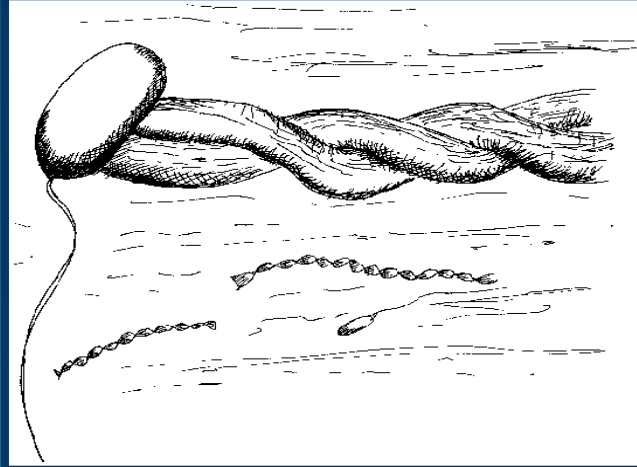

Utlenianie manganu przez bakterie żelazowe *Gallionella* i *Thiobacillus*

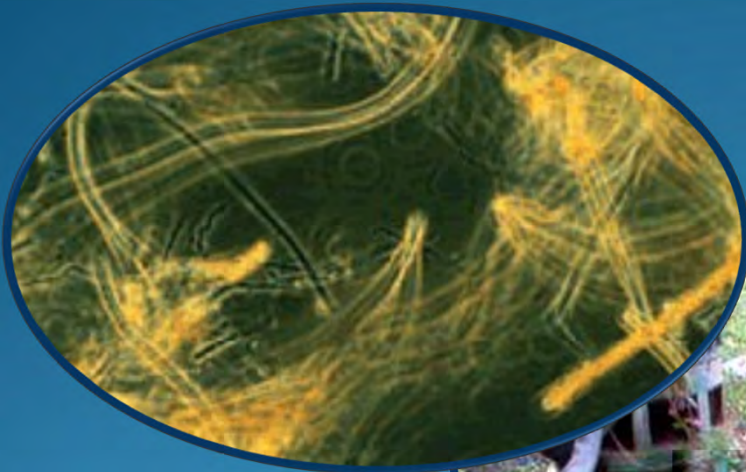

Gallionella ferruginea

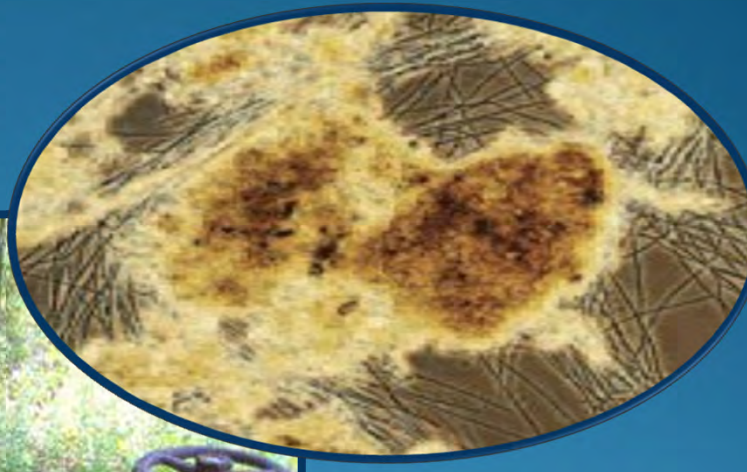

Bakterie żelazowe w praktyce

Gallionella

Leptothrix

***Gallionella* w skorodowanym rurociągu**

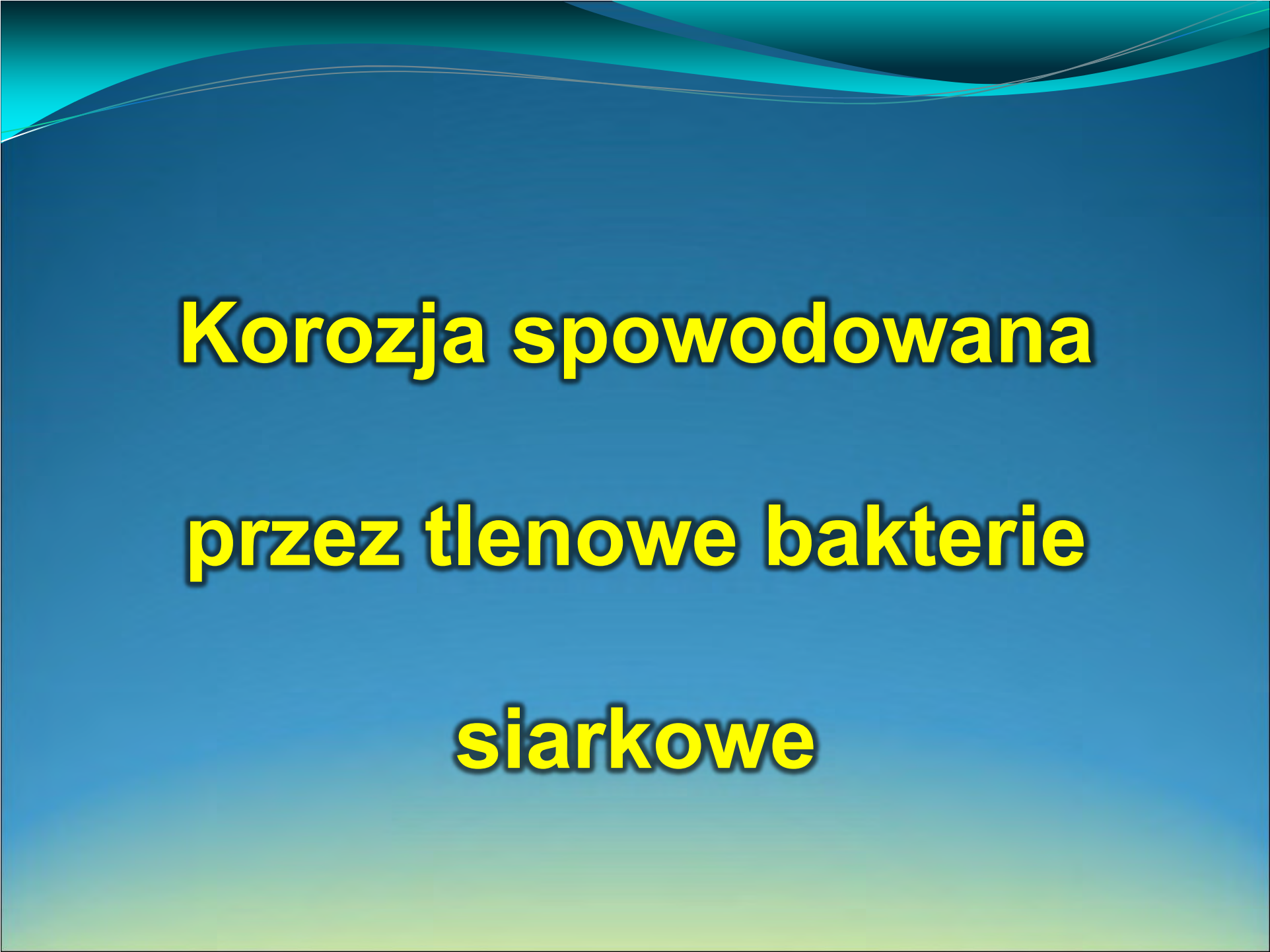

Korozja biotyczna aluminium

Korozja spowodowana przez tlenowe bakterie siarkowe

Chemolitotrofy

a - nitryfikujące: *Nitrosococcus*,
Nitrobacter

b - utleniające siarkę: *Thiobacillus*,
Acidithiobacillus thiooxidans

c - utleniające żelazo: *Leptothrix*,
Gallionella, *Sphaerotilus*,
Thiobacillus

d - utleniające wodór

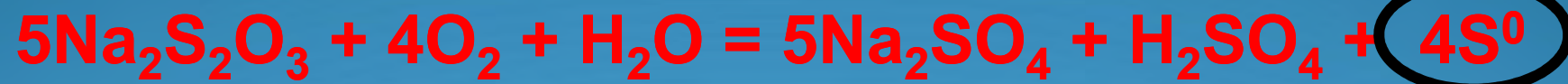
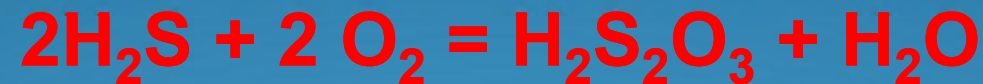
e - utleniające metan

Utlenianie związków siarki i żelaza przez bakterie *Thiobacillus*

Acidithiobacillus thiooxidans

Utleniają związki siarki:

Thiobacillus ferrooxidans

Utleniają rozpuszczalne związki żelaza:

Utlenianie związków żelaza i siarki przez bakterie *Thiobacillus* sp.

Thiobacillus thiooxidans,

Thiobacillus intermedius

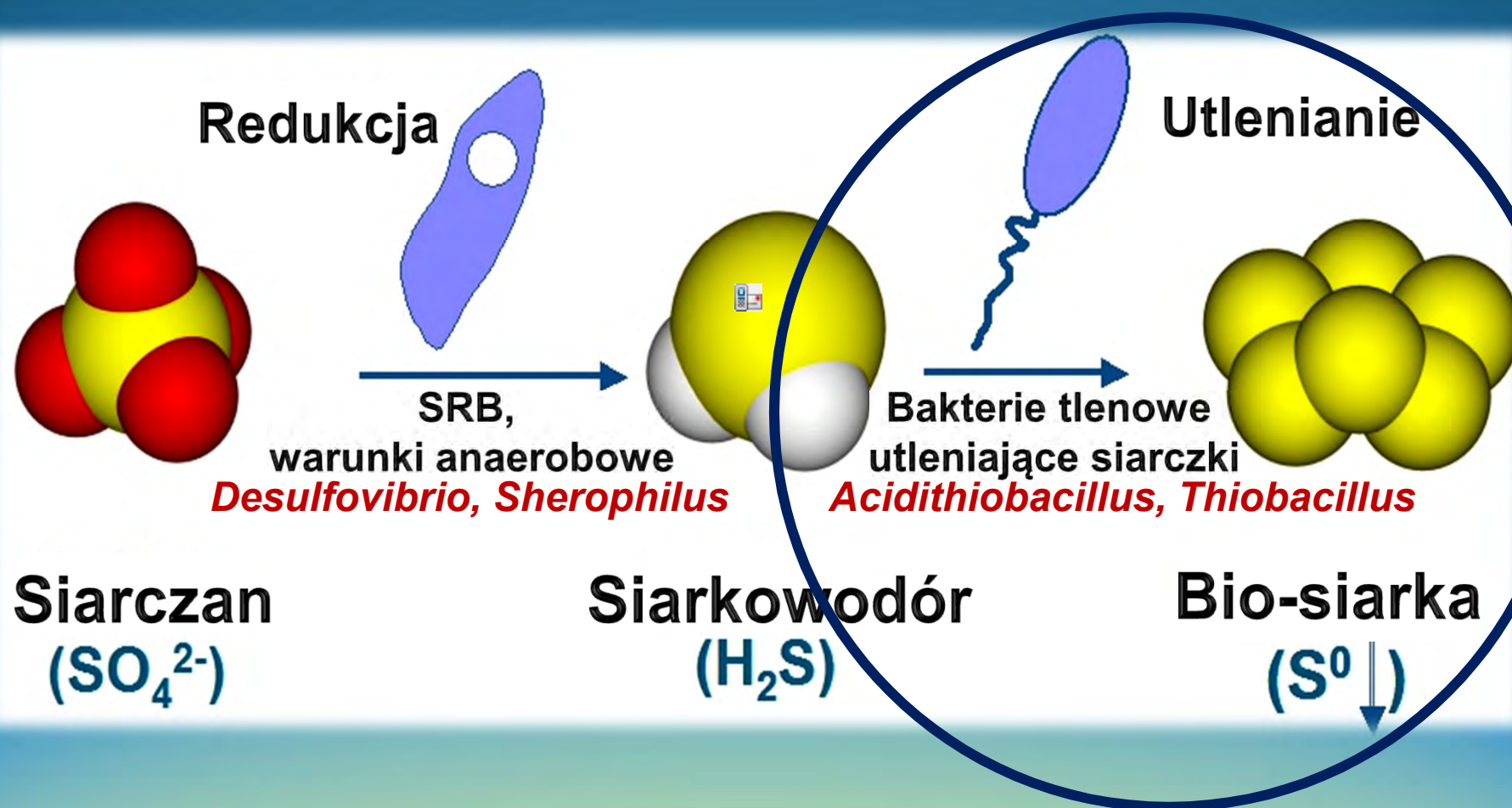
utleniające zredukowane związki siarki:

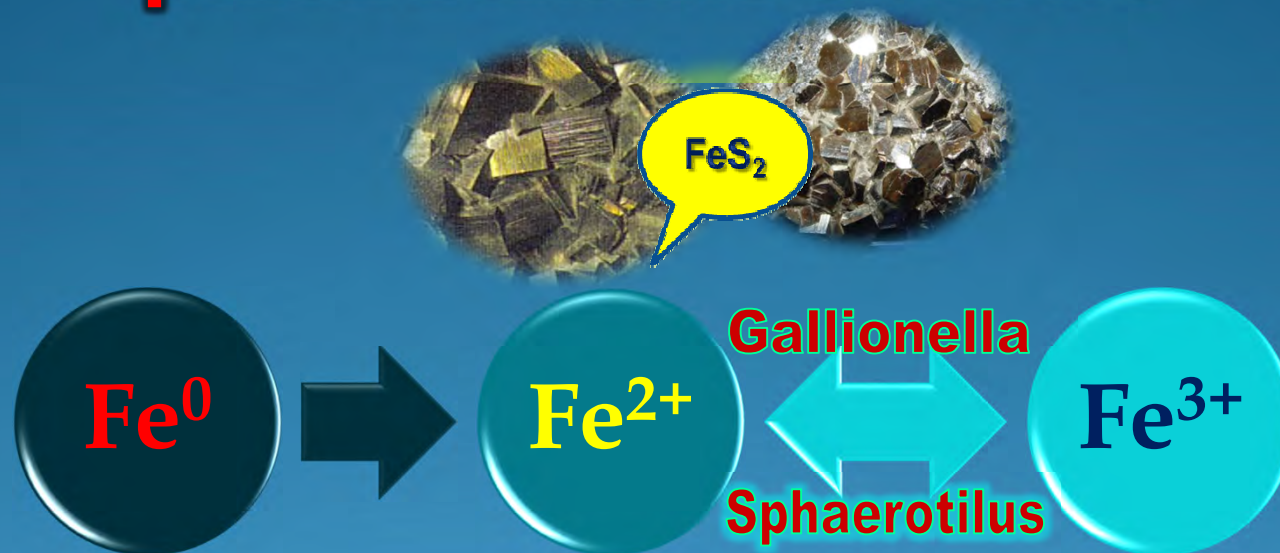
do H_2SO_4 przy pH 2-5,

Bakterie redukujące siarczany i bakterie utleniające siarczki

Utlenianie związków żelaza i siarki przez bakterie tlenowe

Proces elektrochemiczny
+ biogeniczny H_2S i H_2SO_4

Biooksydacja (tlenowa)
Bioresdukcja (beztlenowa)

Gallionella lub Thiobacillus ferrooxidans utleniają siarczki żelaza

Rola bakterii żelazowych w utlenianiu pirytu

Proteobakterie

1.- Fototrofy beztlenowe:

- a - siarkowe, purpurowe: *Chromatium*, *Ectothiorhodospira*,
- b - niesiarkowe, purpurowe: *Rhodospirillum*, *Rhodomicrobium*

2.- Chemolitotrofy:

- a - nitryfikujące: *Nitrosococcus*, *Nitrobacter*
- b - utleniające siarkę: *Thiobacillus*, *Beggiatoa*, *Thioploca*
- c - utleniające żelazo: *Leptothrix*, *Gallionella*, *Thiobacillus*
- d - utleniające wodór
- e - utleniające metan

3.- Chemoorganotrofy:

- a - tlenowce: *Pseudomonas*, wytwarzające śluz, utleniające $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH}$; N-wiążące: *Azotobacter*, *Photobacteria*
- b - beztlenowce: reduktory siarki, *Desulfovibrio* spp.
- c - fakultatywne tlenowce: bakterie jelitowe, *E. coli*
- d - fermentujące: *Zymomonas*
- e - patogeny: *Neisseria*, *Campylobacter*, *Salmonella*
Vibrios, *Spirilla*, *Prostecate bacteria*, *Myxobacteria*

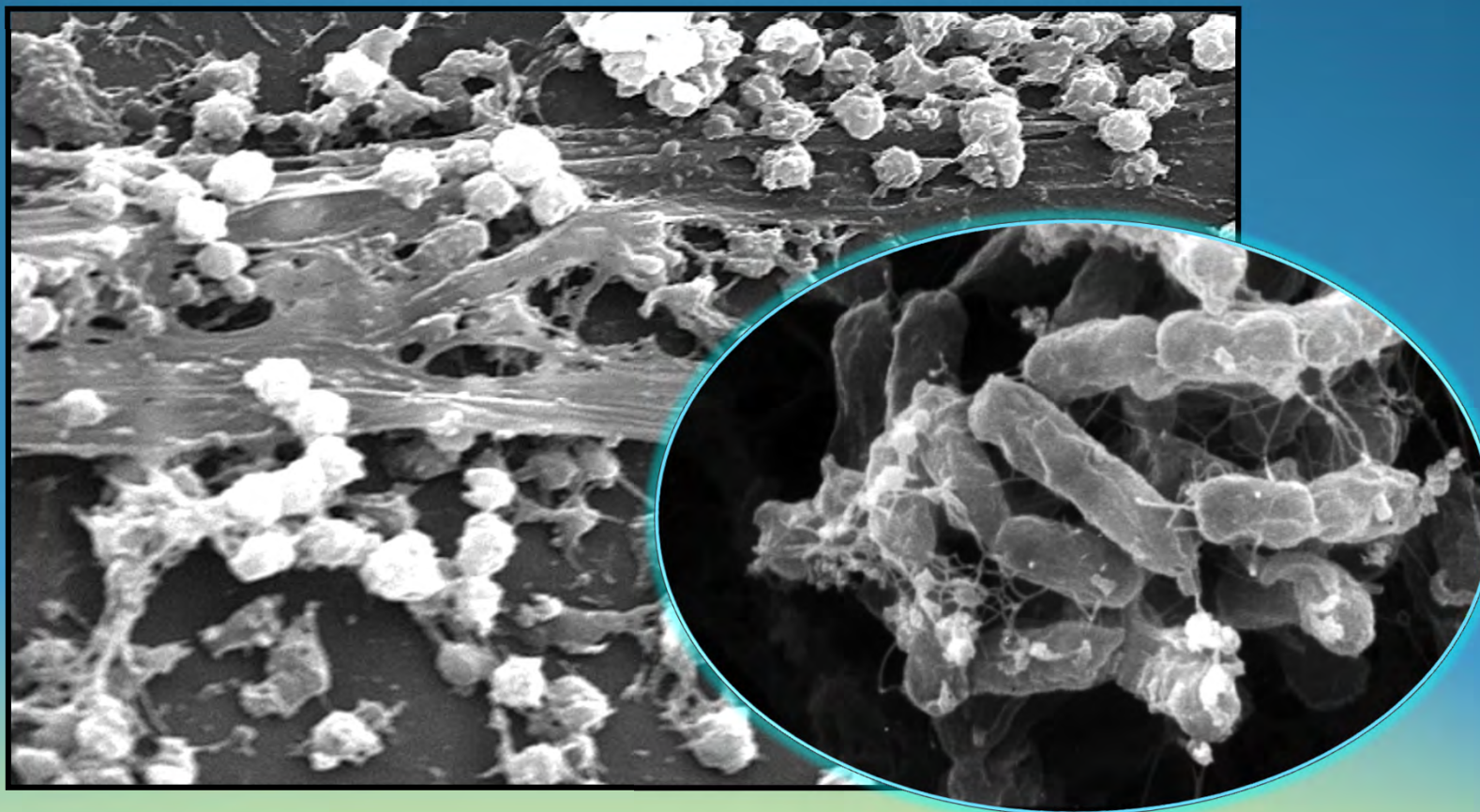
Chemoorganotrofy

- a - tlenowce: *Pseudomonas*, wytwarzające śluz; mikroaerofile, zużywające resztki O_2 .
N-wiążące: *Azotobacter*, *Photobacteria*;
- b - beztlenowce: reduktory siarki, np. *Desulfovibrio* species;
- c - fakultatywne tlenowce: bakterie jelitowe, *E. coli* ;
- d - fermentujące: *Zymomonas*;
- e - patogeny: *Neisseria*, *Campylobacter*, *Salmonella*, *Vibrios*, *Spirilla*, *Prostecate* bakterie, *Myxobacteria*.

Chemoorganotrofy

Tlenowce: *Pseudomonas*, wytwarzające śluz i zużywające resztki O_2 w biofilmie

Bakterie zaangażowane w beztlenową biokorozję

**Bakterie redukujące związki
siarki i żelaza**

Chemoorganotrofy

- a - tlenowce: *Pseudomonas*, wytwarzające śluz i podnoszące stężenie O_2 , N-wiążące: *Azotobacter*, *Photobacteria*;
- b - beztlenowce: reduktory siarki, siarczany, np. *Desulfovibrio* sp.;
- c - fakultatywne tlenowce: bakterie jelitowe, *E. coli* ;
- d - fermentujące: *Zymomonas*;
- e - patogeny: *Neisseria*, *Campylobacter*, *Salmonella*, *Vibrios*, *Spirilla*, *Prostecate* bakterie, *Myxobacteria*.

Bakterie beztlenowe z biofilmu indukujące MIC

To bakterie redukujące siarczany
(SRB, *sulfate reducing bacteria*), np.

Desulfovibrio vulgaris,

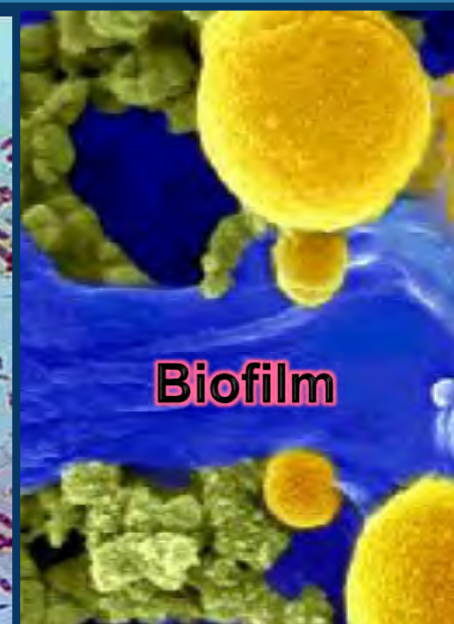
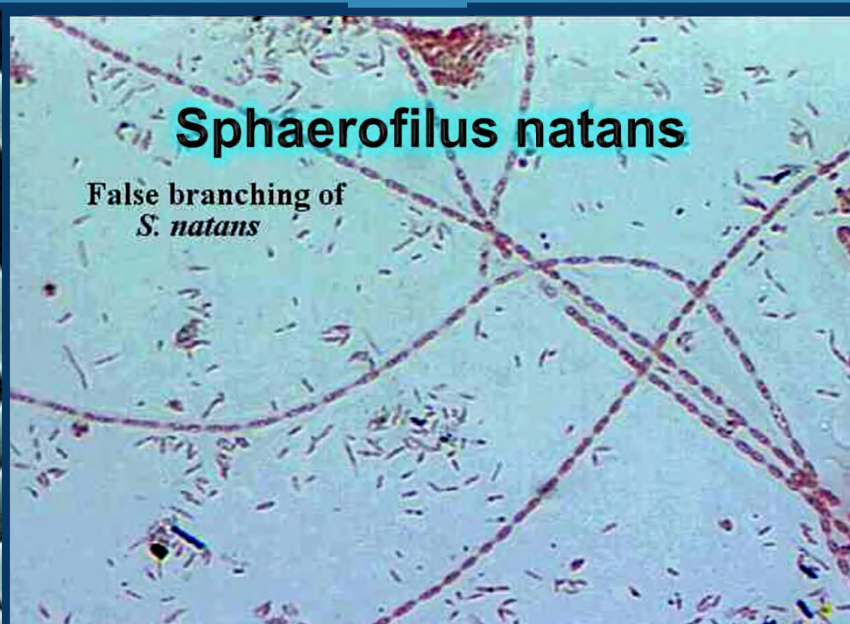
Desulfovibrio desulfuricans,

Desulfotomaculum spp.,

produkujące siarkowodór i siarczki z
siarczanów oraz z tiosiarczanów przy pH 7,0

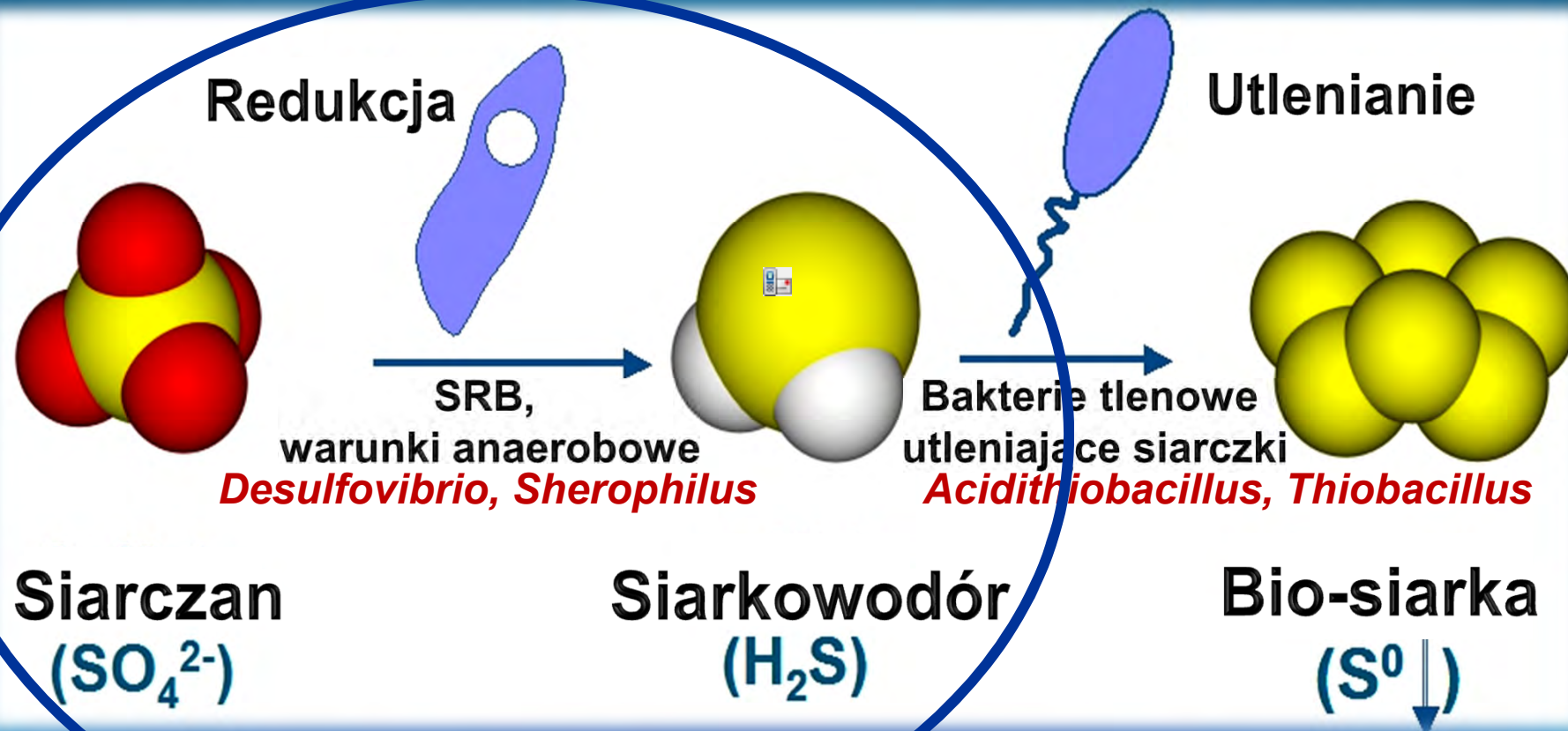

Bakterie redukujące siarczany

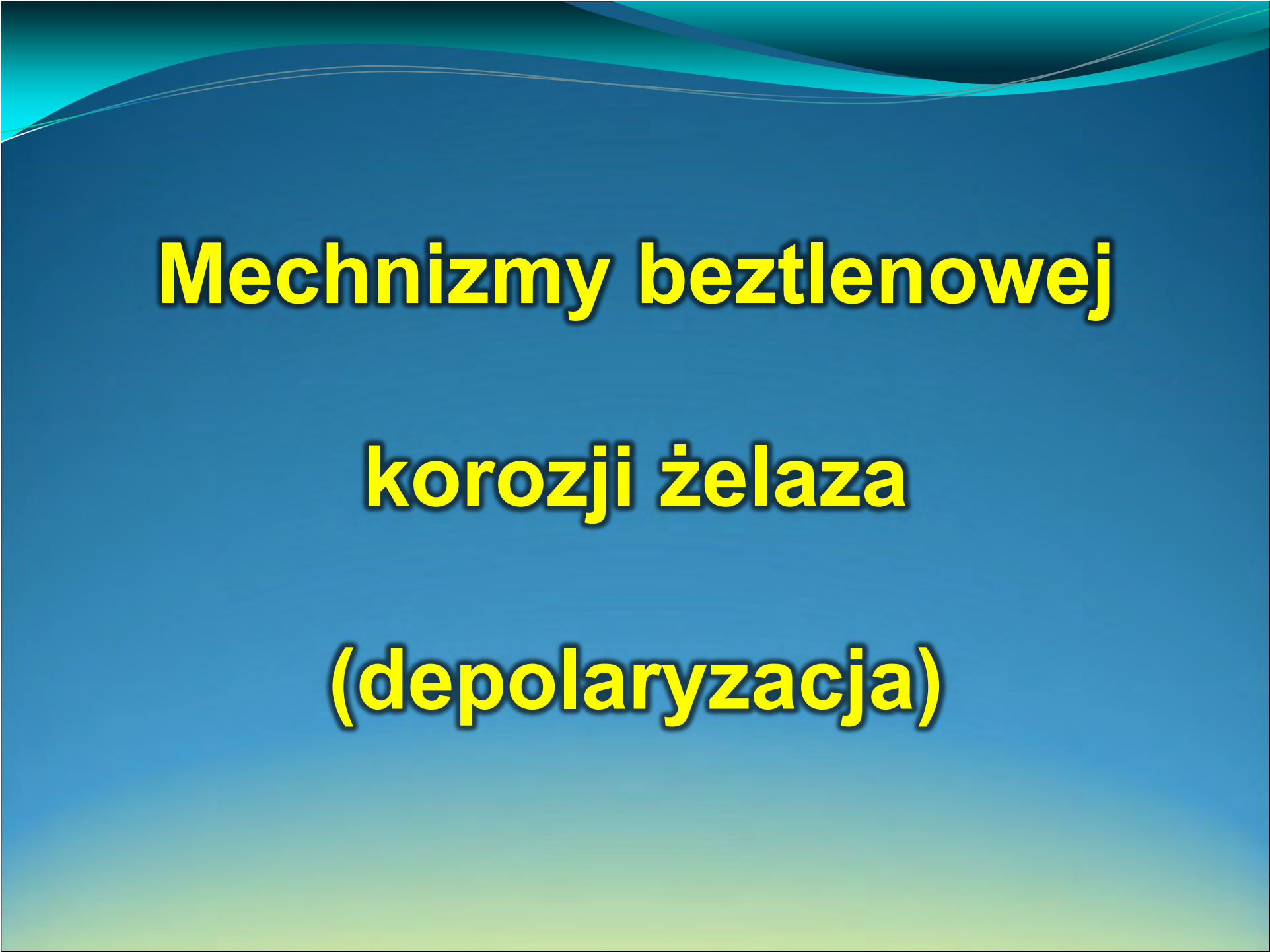

Bakterie redukujące siarczany i bakterie utleniające siarczki

Mechnizmy beztlenowej korozji żelaza (depolaryzacja)

Depolaryzacja katodowa i anodowa

Jednym z najważniejszych procesów mikrobiologicznie indukowanej korozji (MIC) jest depolaryzacja katody przeprowadzana przez bakterie redukujące siarczany (SRB), *Desulfovibrio* sp., wykorzystujące wodór w reakcji enzymatycznej hydrogenazy:

Depolaryzacja katodowa i anodowa

**Aktywność hydrogenazy to dobry
wskaźnik oceny możliwości
powstawania biokorozji.**

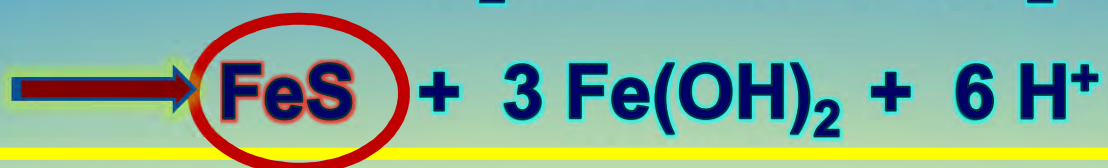
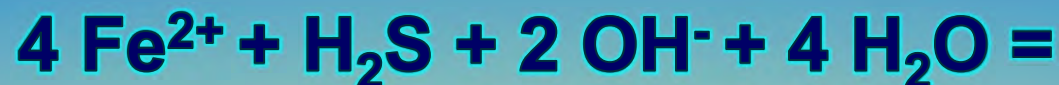
Mechanizmy depolaryzacji w beztlenowej biokorozji

- Redukcja siarczanu do H_2S na katodzie:

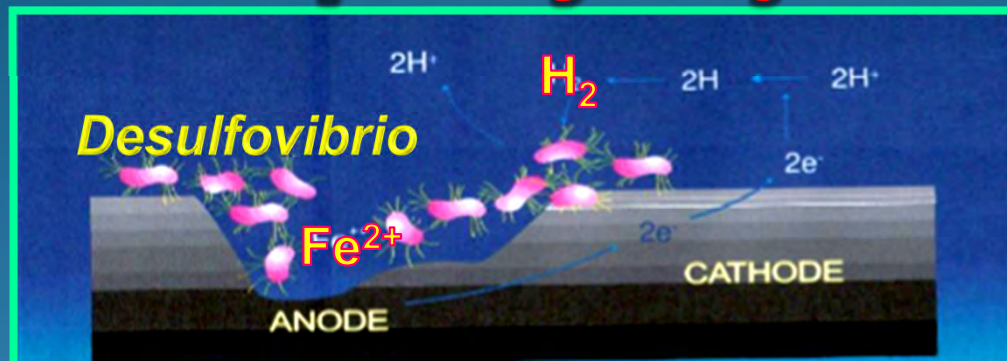
Przyspieszenie procesów biokorozji obserwuje się w przypadku obecności żelaza, bakterii SRB oraz w wyniku indukowania zmiennych warunków tlenowych i beztlenowych.

- Wytrącanie żelaza na anodzie:

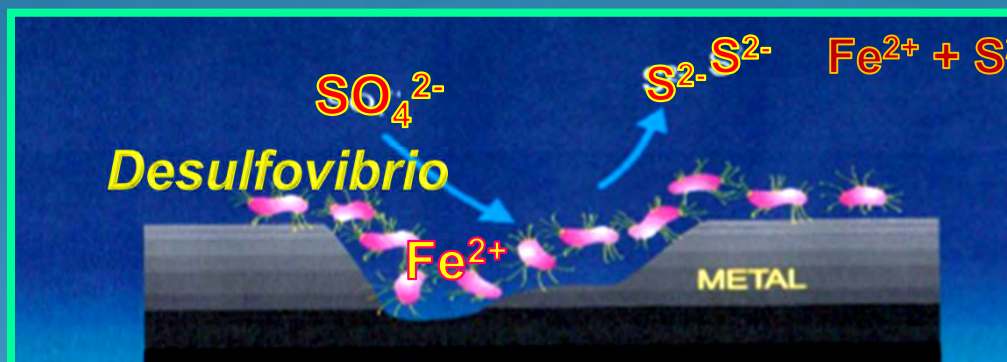

Bakterie redukujące siarczany i depolaryzacja katody

Stadium 1

Stadium 2

Stadium 3

Depolaryzacja katodowa i anodowa

Jony żelazowe, Fe^{3+} , jako nierozpuszczalne,
w postaci soli pełnią rolę ochronną
przed dalszą korozją chemiczną.

Sole żelazawe, Fe^{2+} , są przeważnie rozpuszczalne.

Redukcja jonów Fe^{3+} w solach żelazowych
do jonów Fe^{2+} w solach żelazawych przez bakterie

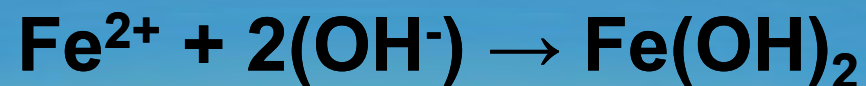
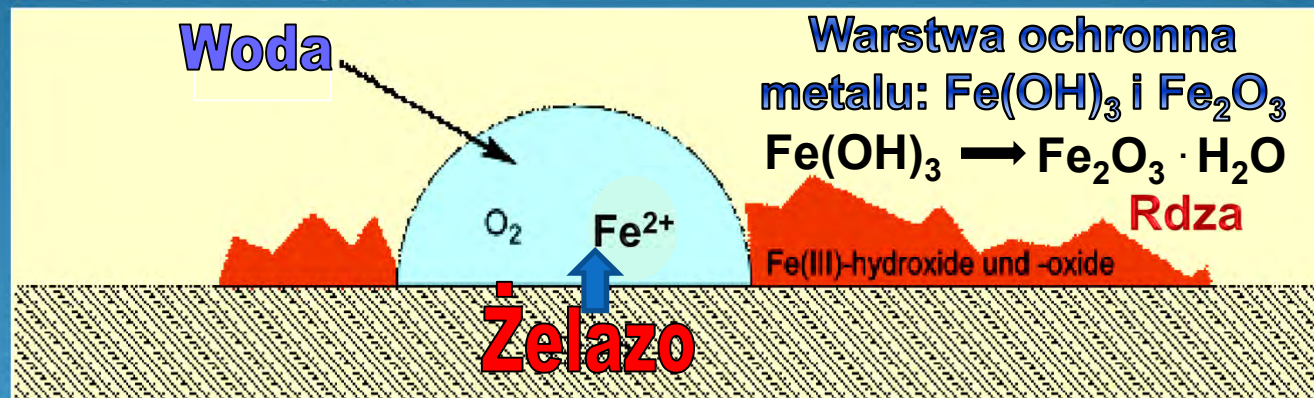
- *Desulfovibrio thermophilus* -

likwiduje warstwę ochronną, np. rdzy (Fe_2O_3).

Redukcja warstwy ochronnej wodorotlenku żelaza i rdzy

Redukcja przez bakterie *Desulfovibrio*

Depolaryzacja katodowa i anodowa

**Kombinacja depolaryzacji
anodowej i katodowej
(abiotycznej i biotycznej)**

**określa zakres i stopień korozji
przemysłowych systemów wodnych.**

Mikrobiologicznie indukowana korozja, MIC

**Mikroorganizmy SRB, występujące w
biofilmach w następstwie kultur
„pionierskich”, wywołują procesy
elektrochemiczne, tworząc
„inkrustacje”, „guzki”, „muldy”,
a w dalszej kolejności
wżery / mikroogniwa**

MIC w galwanizowanej rurze

Mikroogniwa

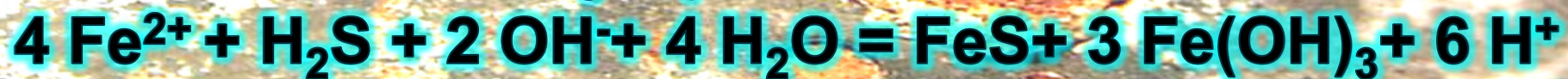
Mikroogniwa

Mikroogniwa

- Redukcja siarczanu:

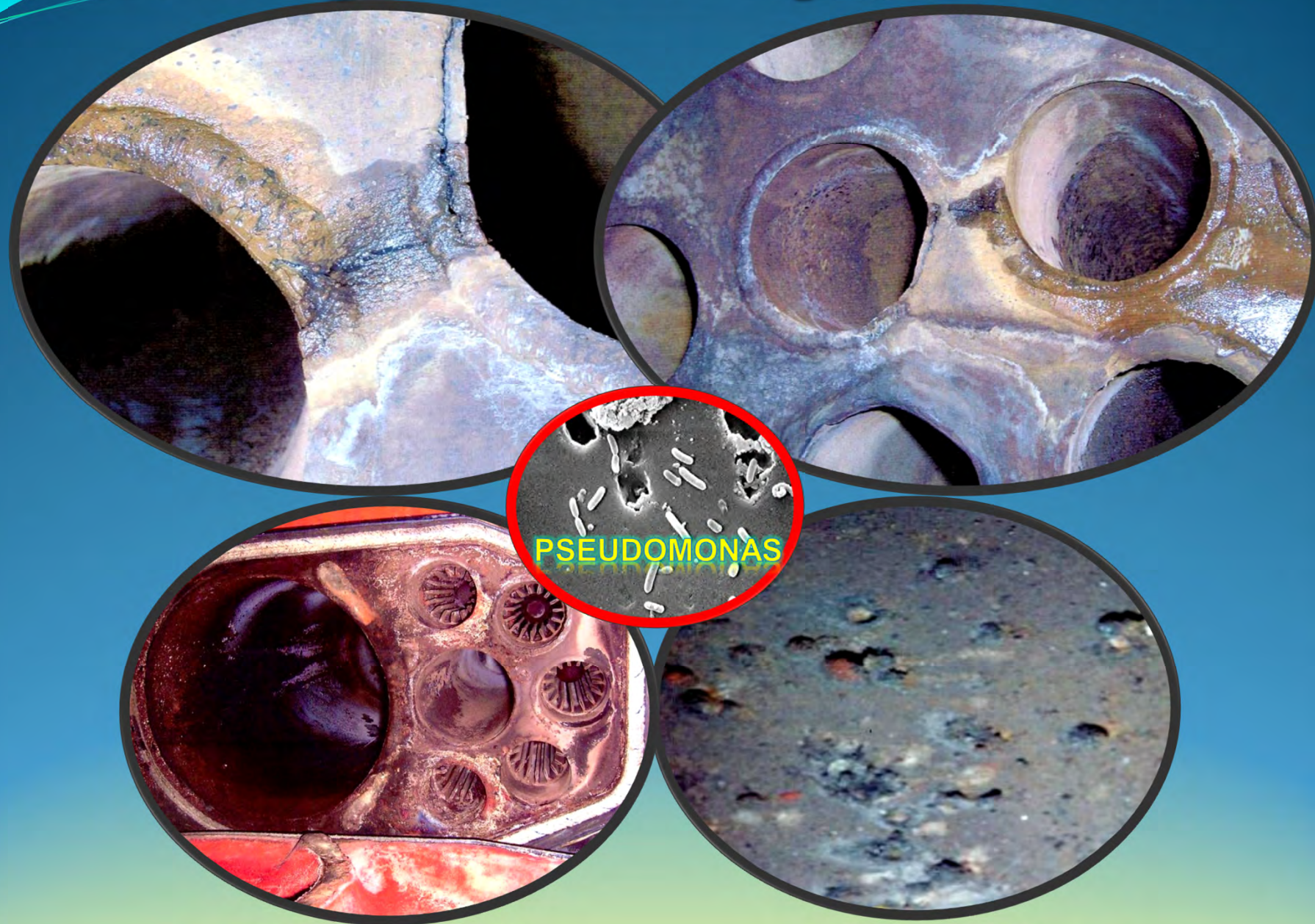

- Wytrącanie żelaza:

MIC na galwanizowanych metalach

MIC w galwanizowanej rurze

Mikroogniwa

Mikroogniwa

Mikroogniwa

Biokorozja

W systemie ciepłej wody

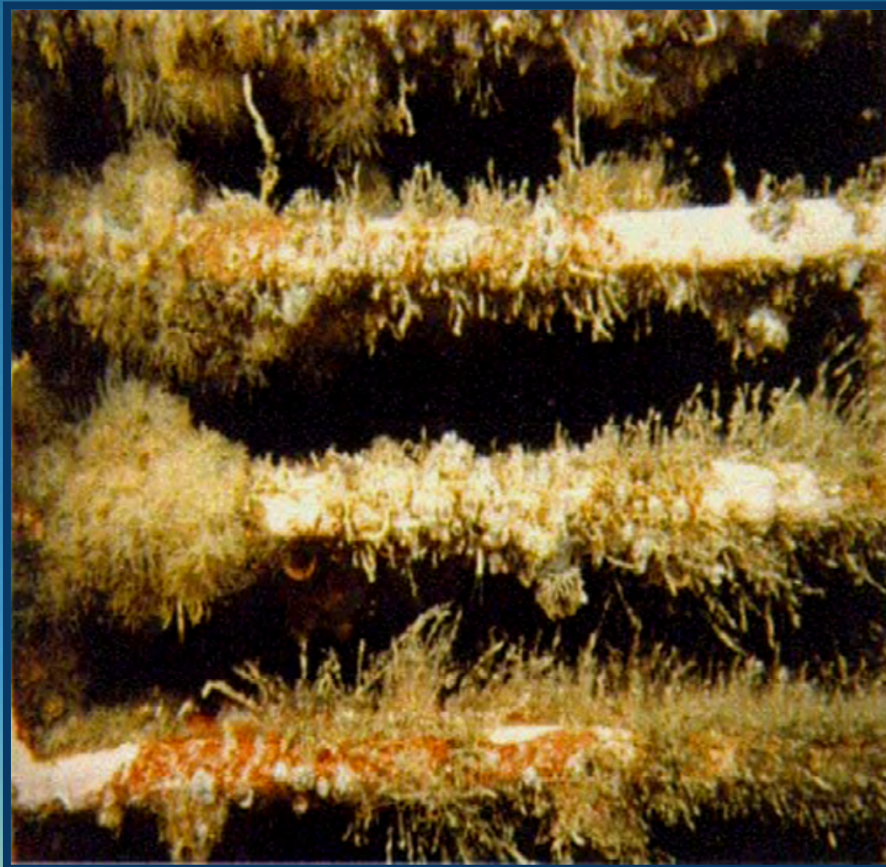
Biokorozja

„Bio-fouling” wywołany przez bakterie żelazowe

Biokorozja

Chroniczny „bio-fouling” wywoływany przez bakterie żelazowe

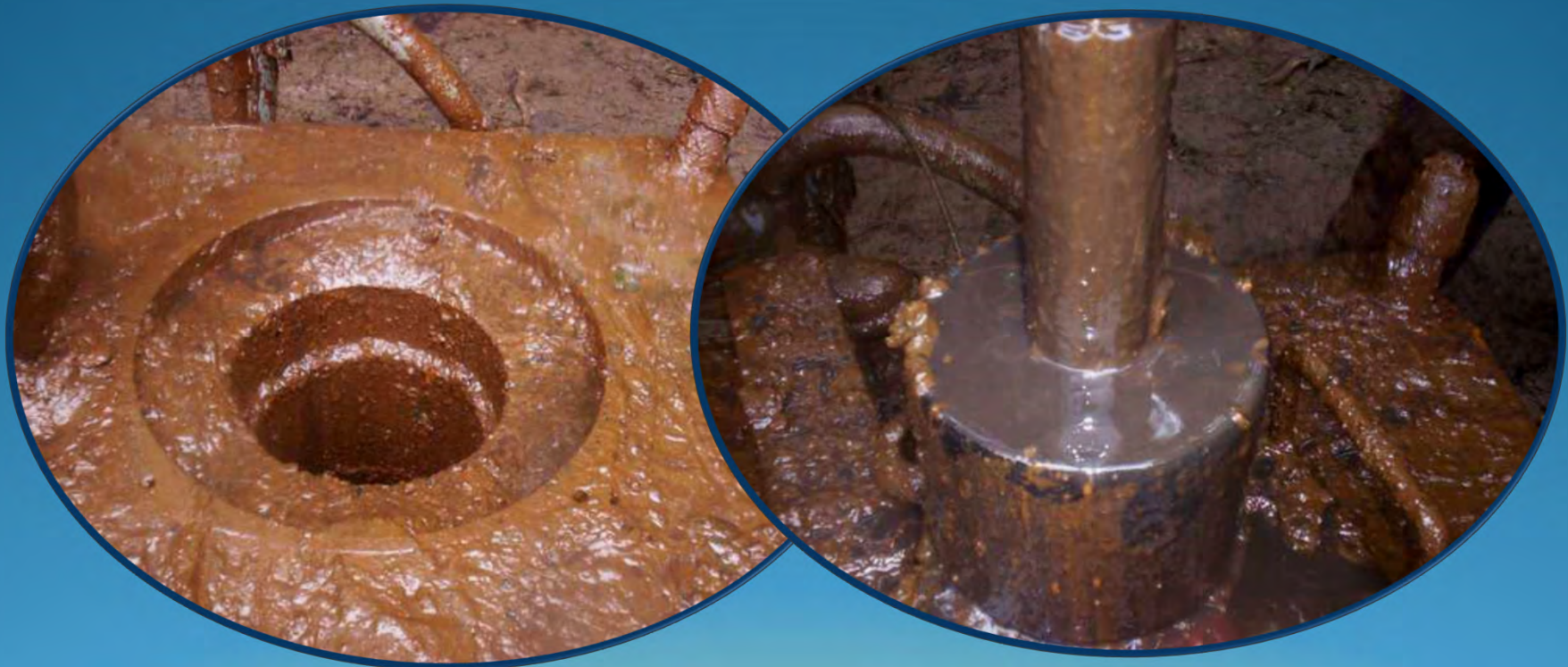
Biokorozja

Chroniczny „bio-fouling” wywoływany przez bakterie żelazowe

Biokorozja

Chroniczny „bio-fouling” wywoływany przez bakterie żelazowe

Biokorozja

Cylindry ze stali pokryte biofilmem

Biokorozja

„Bio-fouling” wywołany przez bakterie żelazowe

Biokorozja

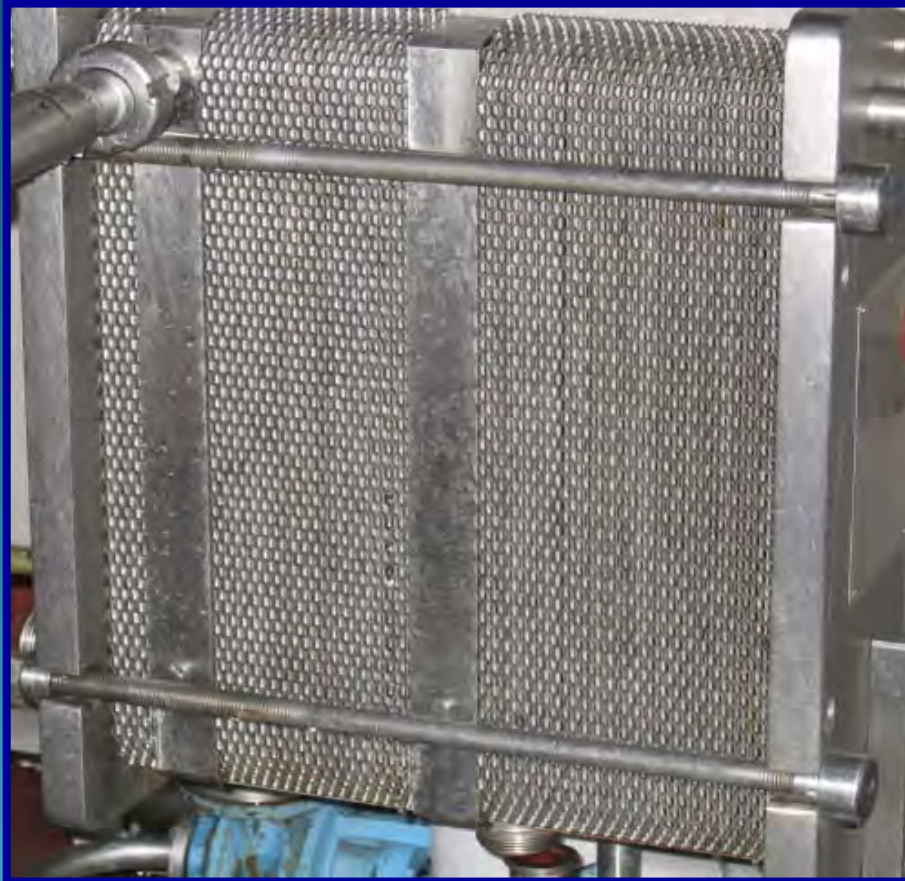

Gallionella

W rurze z ciepłą wodą

Biokorozja

Biofilm na płytach pasteryzatora

Biokorozja

AKTUALNE BADANIA NT. GENEZY BIOKOROZJI:

- ▶ Immunofluorescencyjne metody poszukiwania mikroorganizmów wywołujących biokorozję;
- ▶ Pomiar aktywności życiowej mikroorganizmów przy użyciu mikrokalorymetrii, MS, MALDI;
- ▶ Biochemiczna i genetyczna charakterystyka mikroorganizmów: ATP, analiza DNA techniką fluorometryczną oraz analiza genów 16S rRNA.

Biokorozja

AKTUALNE BADANIA NT. GENEZY BIOKOROZJI:

- ▶ Budowa urządzeń do badań naukowych nad mechanizmem biokorozji i kinetyką powstawania biofilmu *in real time*: laminar-flow, capillary-tubes;
- ▶ Monitorowanie biofilmu: preparaty barwione i mikroskopia (DIC, CLSM, AFM), non-destructive;
- ▶ Opracowanie procesu zapobiegania i usuwania efektów biokorozji (np. biocydy).

Monitoring i diagnostyka biofilmu

Bakterie:

- **Barwienie DNA za pomocą DAPI lub SYBR,**
  - **Fluorescencyjna technika FISH,**
  - **Badanie enzymów hydrolitycznych,**
  - **Badanie oddychania: sondy jonowe,**
- **Fluorescencyjne sondy genowe, magnetic beads**
- **Wykrywanie bakterii na filtrach membranowych,
przy użyciu barwienia komórek martwych
(efekt działania biocydów) i żywych,**

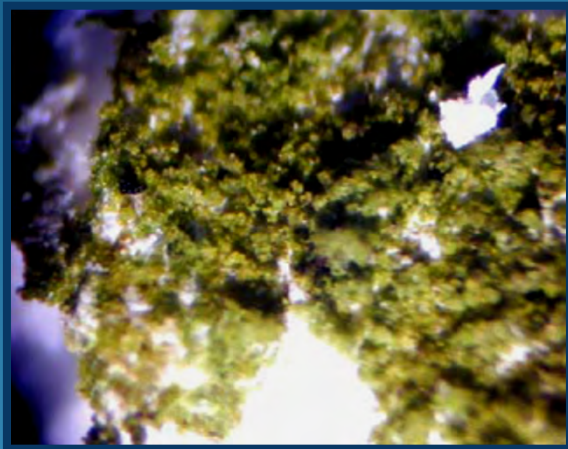
Sposoby wykrywania bakterii wywołujących biokorozję

- IRB-BART i SRB-BART Testy,
- BacTrac system i API-Test,
- Wizualna identyfikacja rodzajów bakterii pod mikroskopem.

Biofilm / „Biofouling” / Biokorozja w przemysłowych systemach wodnych

a.

b.

c.

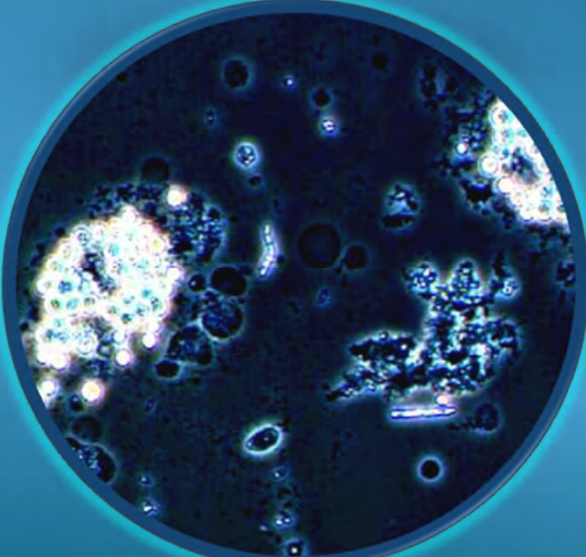
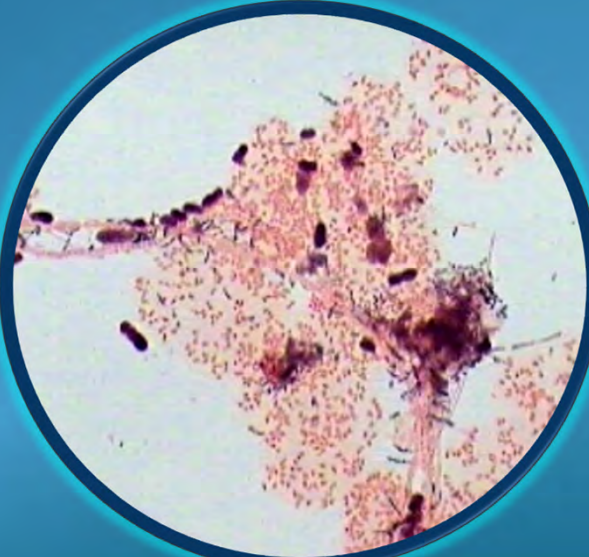
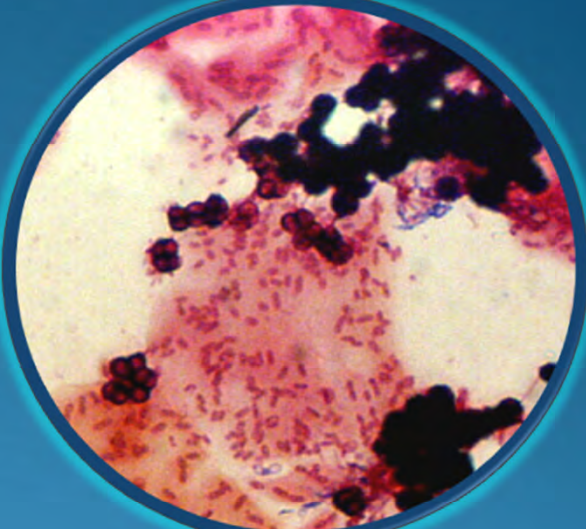
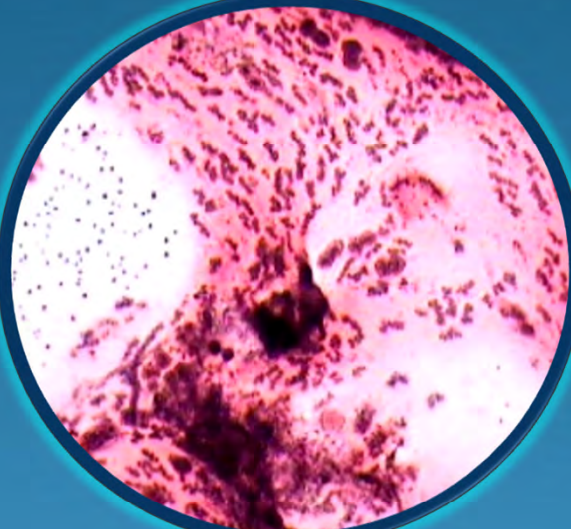
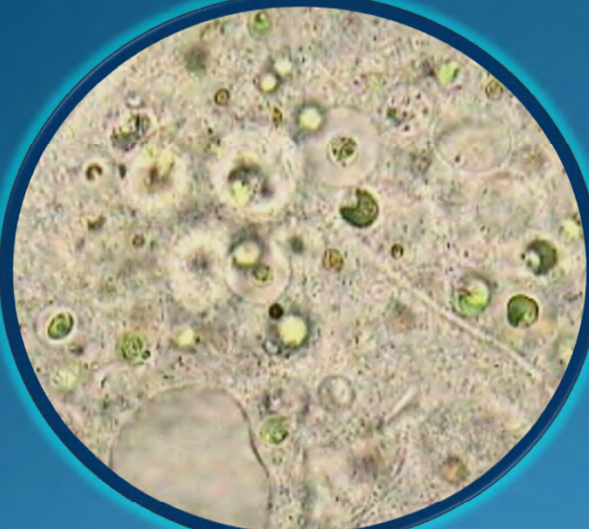
a - stereomikroskop,
b - mikroskop transmisyjny lub AFM
c - mikroskop świetlny + fluorescencja

Mikroorganizmy tworzące „biofouling”

**Bakterie, pleśnie i glony tworzą
grubą warstwę biofilmu
zw. biofouling,
będącym przedostatnim
etapem biokorozji**

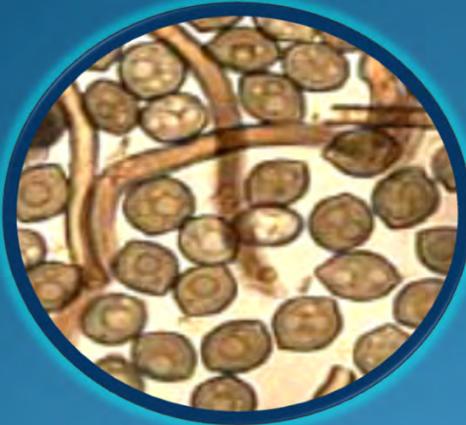
Bakterie tworzące „biofouling”

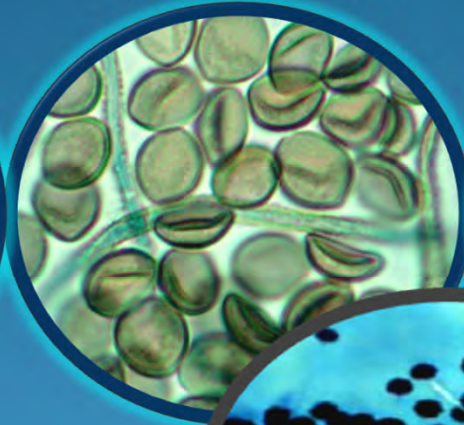

Pleśnie wchodzące w skład „biofouling”

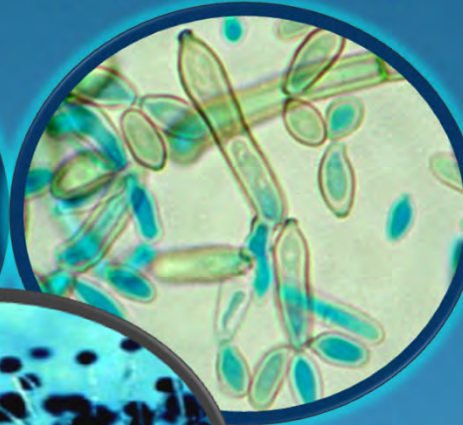
Eurotium

Chaetomium

Cladosporium

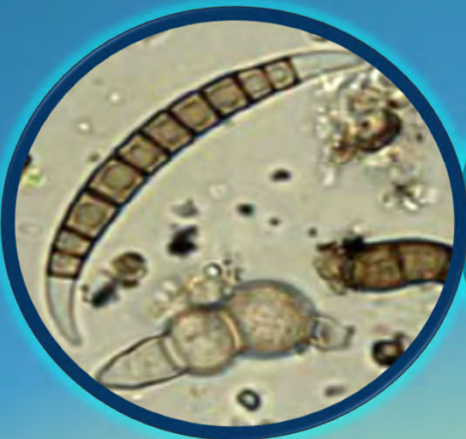
Acremonium

Rhizopus

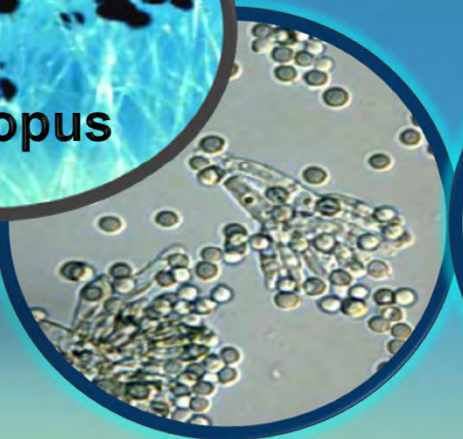
Fusarium

Curvularia

Penicillium

Alternaria

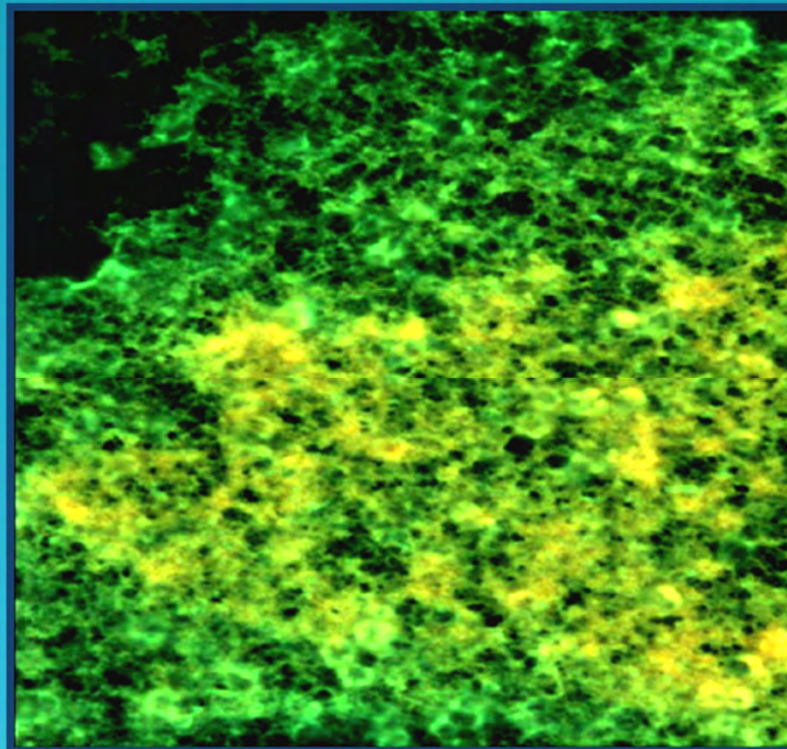
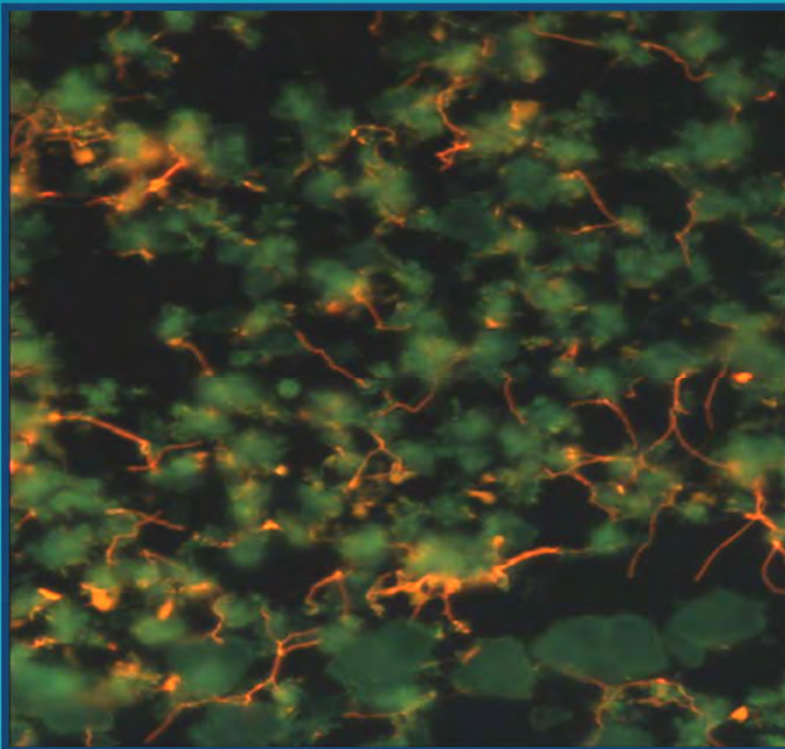

Bakterie tworzące „biofouling”

„Bio-fouling” wywoływany przez bakterie żelazowe
i bakterie redukujące siarczany

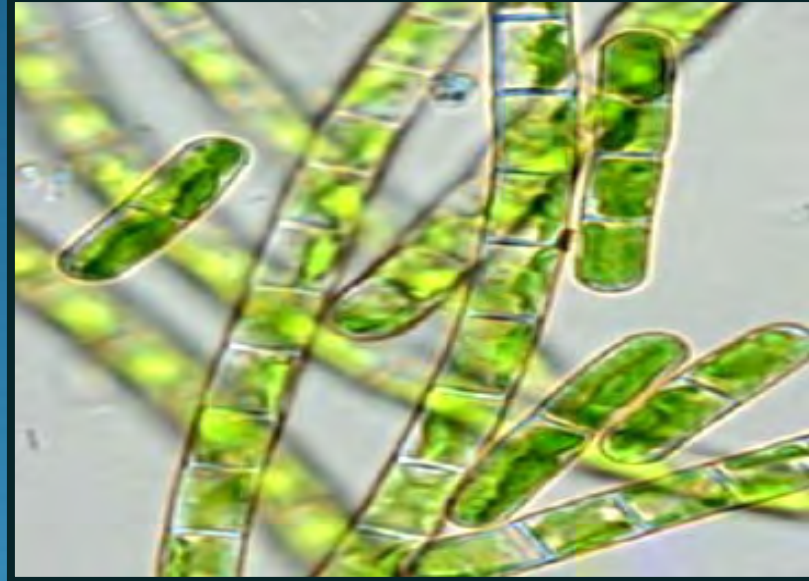
Bakterie tworzące „biofouling”

„Bio-fouling” bakterie odporne na środki czyszczące

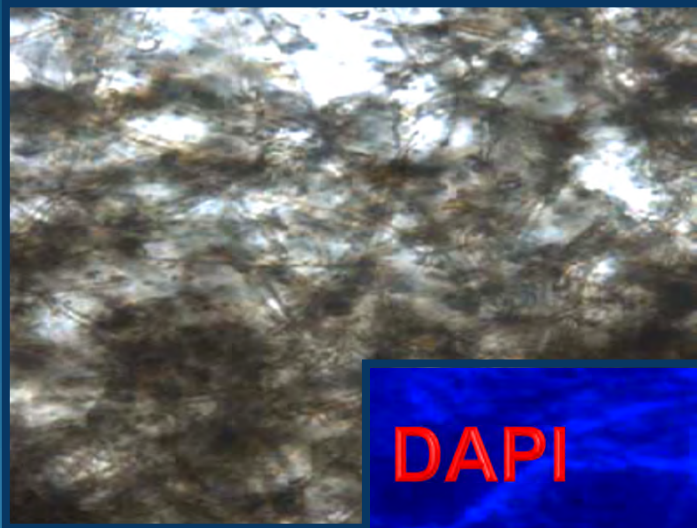

Glony wchodzące w skład „biofouling”

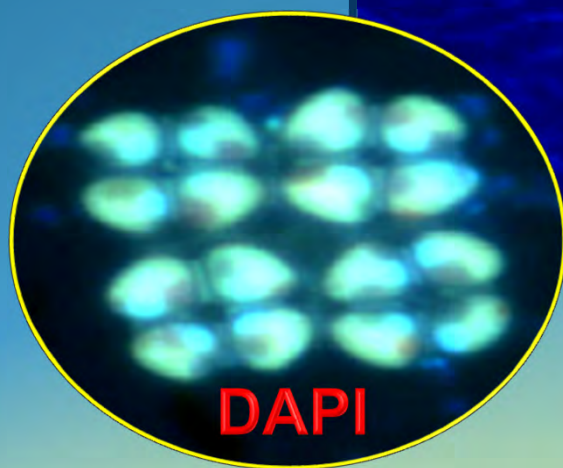
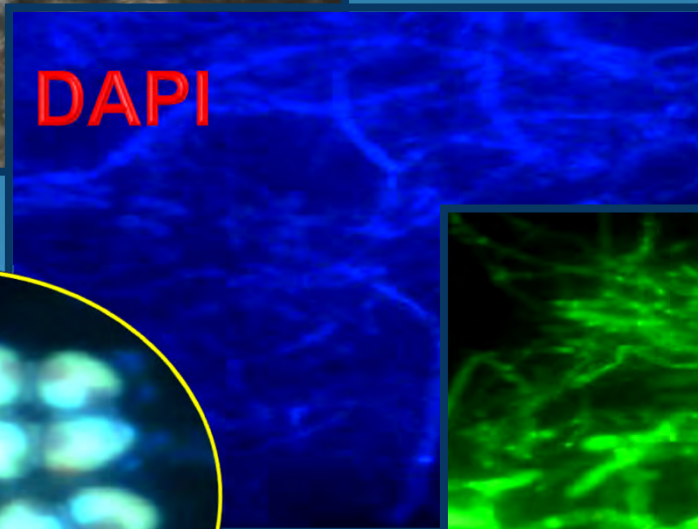

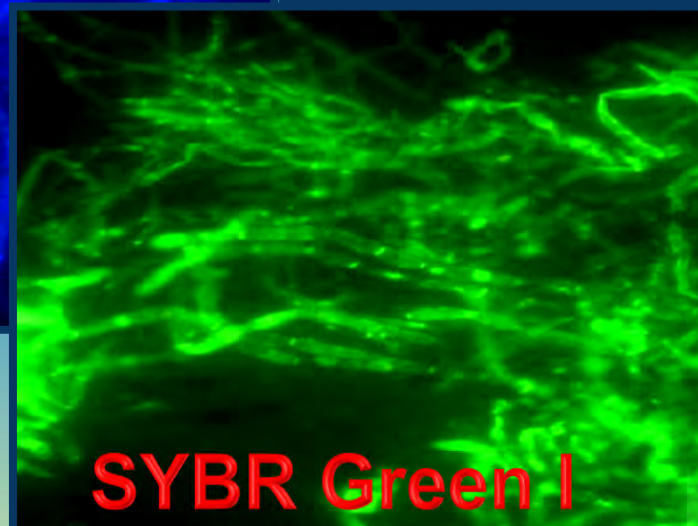
Monitoring i diagnostyka bakterii

DAPI

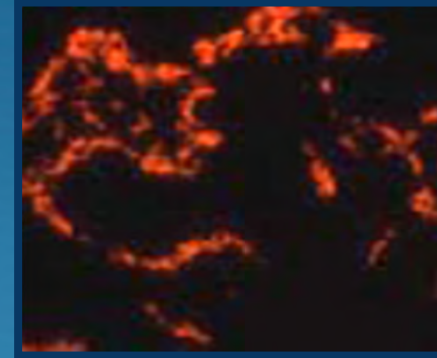
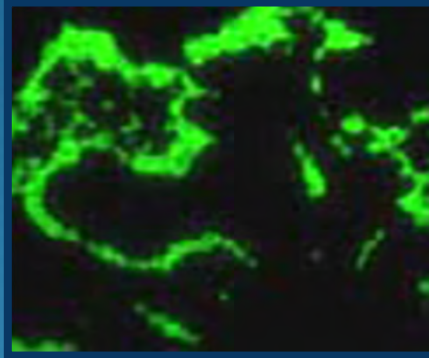
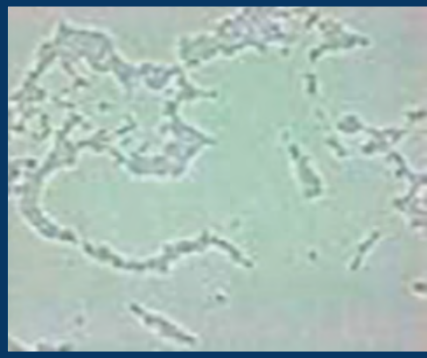
DAPI

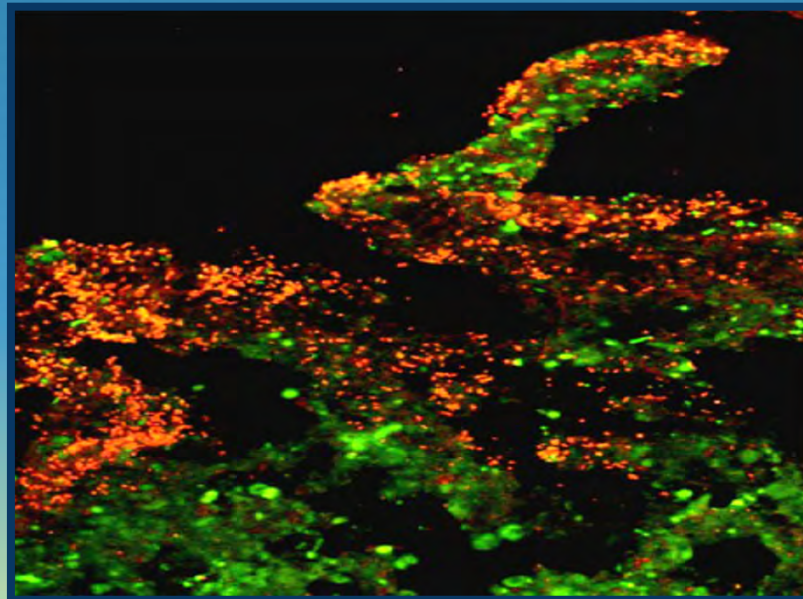
SYBR Green I

Fluorescencyjna diagnostyka bakterii

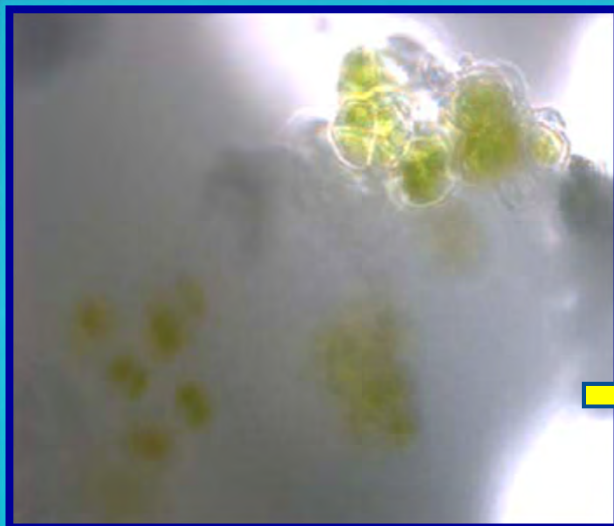
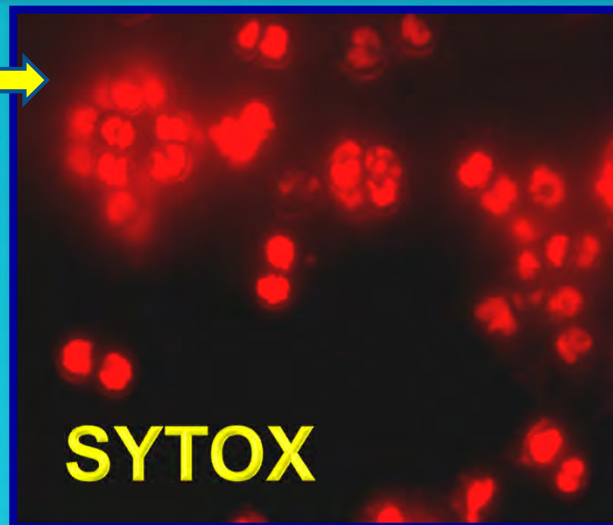
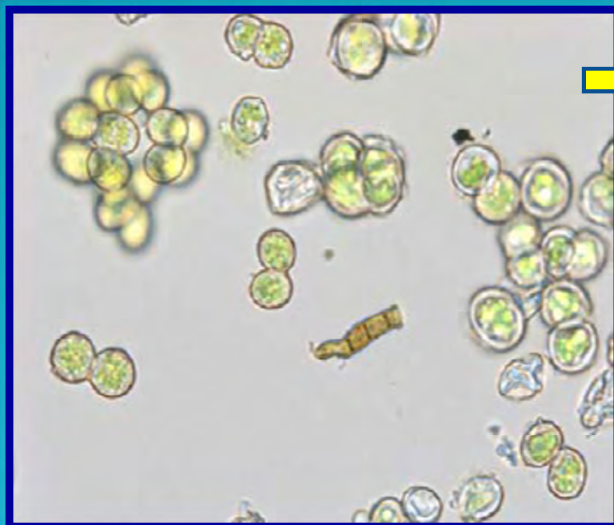

Legionella spp. LEG705   *L. pneumophila* LEGPNE1

Vermicon, ITO et al., 2004

Fluorescencyjna diagnostyka glonów

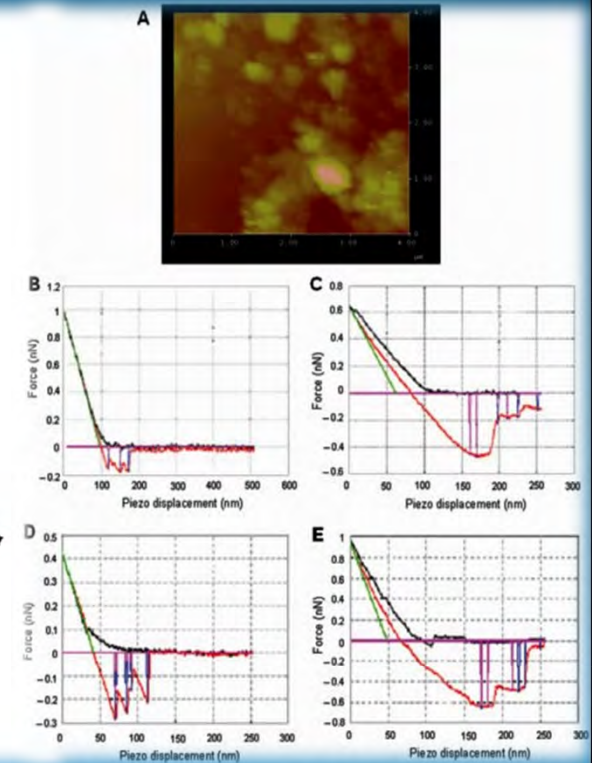
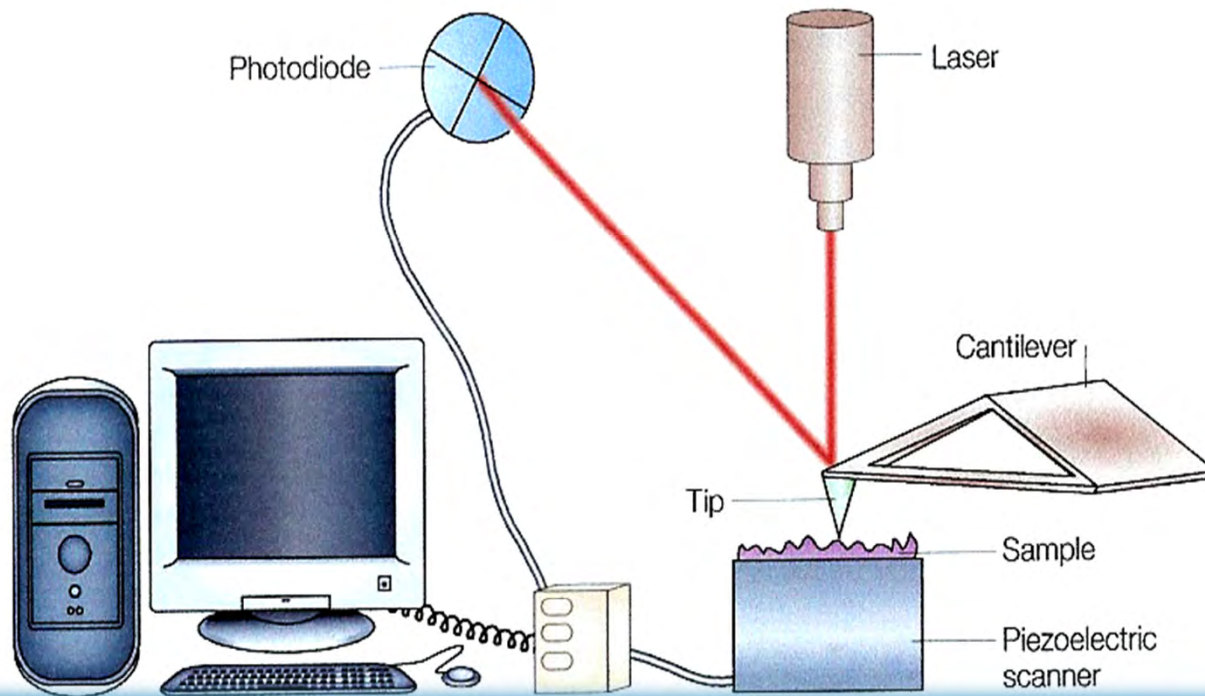

Atom - Force - Microscopy

Identyfikacja bakterii w biofilmie

Atom – Force - Microscopy

Image Analysis of Biofilm: real-time

Kevin – Probe – Force - Microscopy

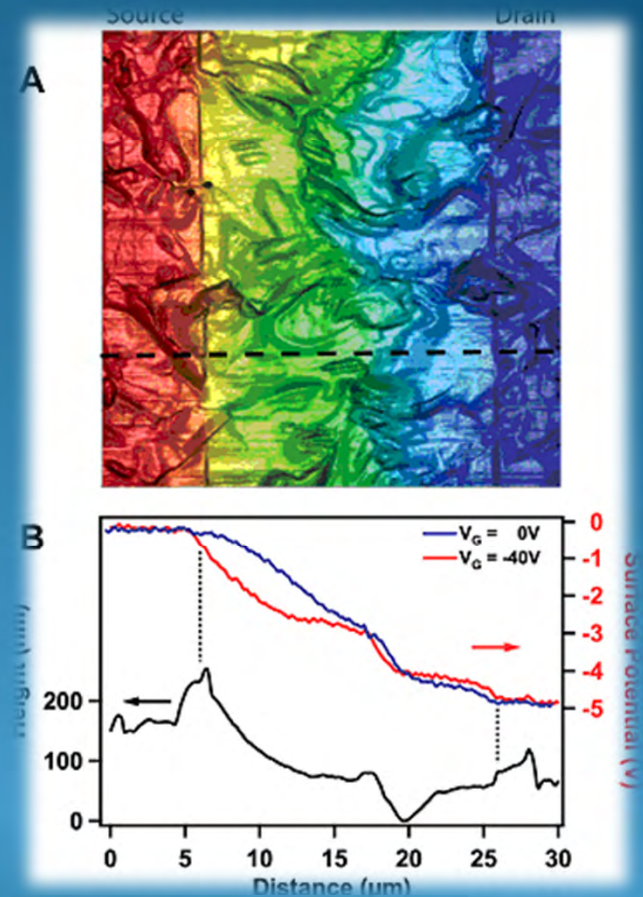
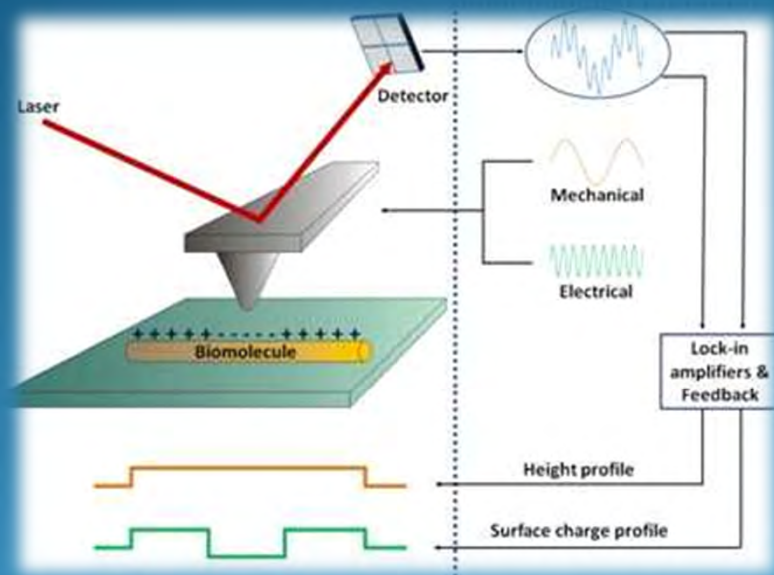

Image Analysis of Biofilm:
real-time

Podsumowanie

Zagadnienie biokorozji zaczyna odgrywać coraz bardziej znaczącą rolę. Z powodu zmian klimatycznych, nowoczesnych sposobów budowy i nowych materiałów – mikroorganizmy adaptują się do coraz to innych „substratów”.

Ponadto powstałe biofilmy zmieniają właściwości materiałów, tak, że dotychczas odporne materiały ulegają uszkodzeniom.

Podsumowanie

**Biokorozja powoduje straty wówczas,
gdy zostanie przekroczona pewna grubość
mikrobiologicznego osadu (biofilmu).**

**Biofilm jest następnie zastąpiony przez „biofouling”,
co w konsekwencji prowadzi do nieodwracalnych
zmian w materiale budulcowym.**

Podsumowanie

Pożądana jest obserwacja i detekcja
początkowych stadiów tworzenia się
biofilmu w formie *in situ*

oraz wykorzystywanie w tym procesie

substratów

Podsumowanie

**Mikroorganizmy z biofilmu wywołują
również korozję w polimerach w
warunkach tlenowych i beztlenowych,
indukując tym samym proces**

„biokorozji”

Straty

**Szacuje się, że w Niemczech roczne
straty spowodowane korozją
wynoszą ok. 6 Mrd. €,
przy czym 10 - 20 % strat
jest pochodzenia
mikrobiologicznego.**

A close-up photograph of a hand holding a knife, poised to cut into a metal surface. The background is a soft, out-of-focus blue. Overlaid on the image are four text elements: 'Biokorozja ?' in large red letters with a blue glow, 'MIC ?' in black letters with a blue glow, 'SRB ?' in red 3D-style letters, and 'Biofilm?' in blue 3D-style letters.

Biokorozja ?

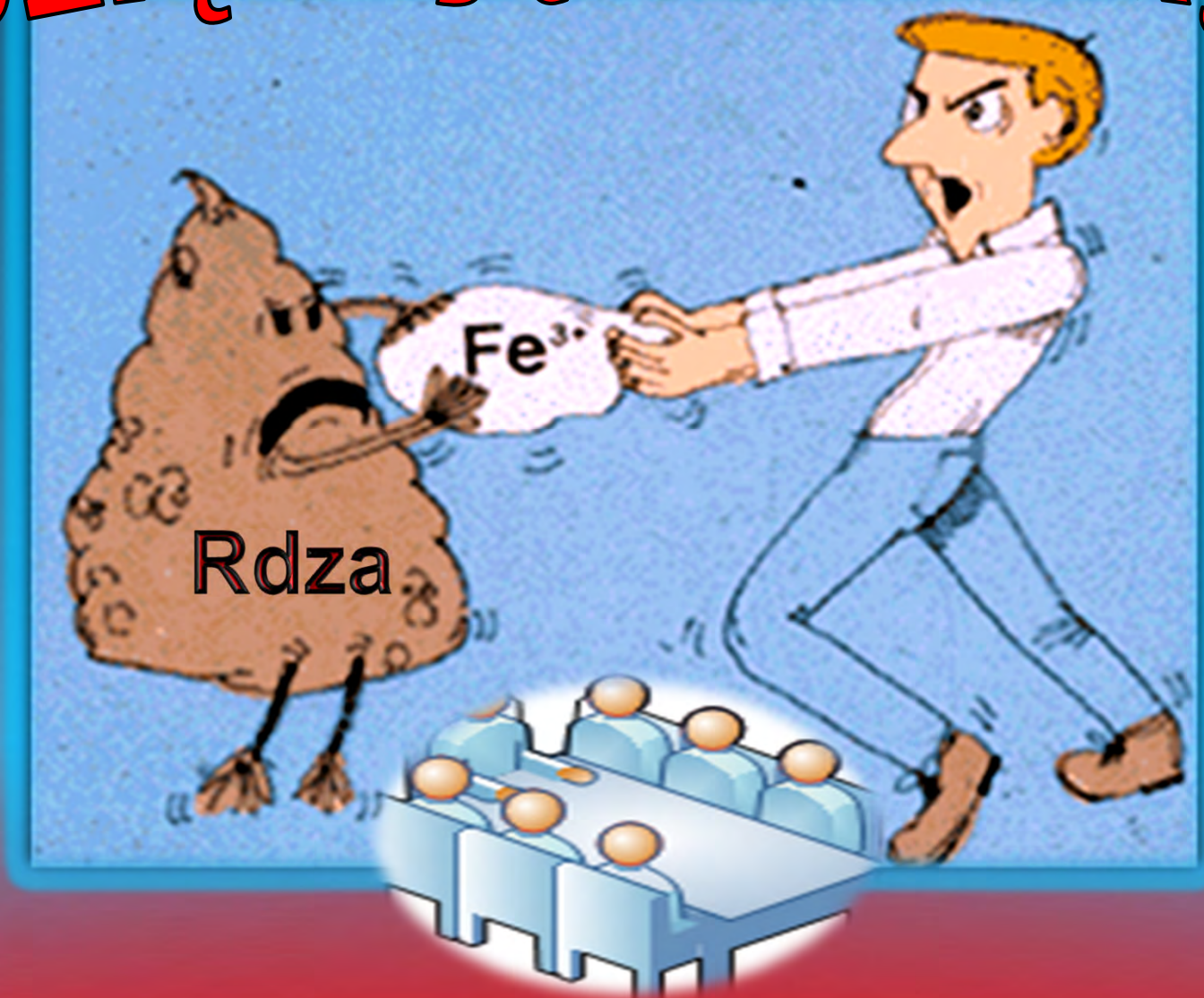
MIC ?

SRB ?

Biofilm?

Dziękuję za uwagę

BACK

Popatrz na tę
ogromną i wstrętną
populację w
pięknym biofilmie,
na dole ...

Bugs in Black

Wybór niektórych mikroorganizmów indukujących korozję

Mikroorganizmy	Zakres pH	Zakres temp. °C	Stosunek do tlenu	Korodujący metal	Procesy metaboliczne
<i>Desulfovibrio</i>	4 - 5	10 - 40	Anaerob	Stal, Fe, Al, Zn, Cu	Redukcja siarczanów do siarczków i H ₂ S
<i>Desulfomonas</i>	6 - 8	10 - 40	Anaerob	Stal, Fe	Redukcja siarczanów do siarczków i H ₂ S
<i>Acidithiobacillus thiooxidans</i>	0,5 - 8	10 - 40	Aerob	Stal, Fe, Cu	Utlenianie siarki i siarczków do H ₂ SO ₄
<i>Acidithiobacillus ferrooxidans</i>	1 - 7	10 - 40	Aerob	Stal, Fe	Utlenianie jonów Fe ²⁺ do jonów Fe ³⁺
<i>Gallionella</i>	7 - 10	20 - 40	Aerob	Stal, Fe	Utlenianie jonów Fe ²⁺ do jonów Fe ³⁺ i jonów Mn ²⁺ do Mn ⁴⁺
<i>Leptothrix</i>	6,5 - 9	10 - 35	Aerob	Stal, Fe	Utlenianie jonów Fe ²⁺ do jonów Fe ³⁺ i jonów Mn ²⁺ do Mn ⁴⁺
<i>Sphaerotilus</i>	7 - 10	20 - 40	Aerob	Stal, Fe	Utlenianie jonów Fe ²⁺ do jonów Fe ³⁺ i jonów Mn ²⁺ do Mn ⁴⁺
<i>Sphaerotilus</i>	-	-	-	Al	-
<i>Pseudomonas sp.</i>	4 - 9	20 - 40	Aerob	Stal, Fe	Redukcja Fe ³⁺ do Fe ²⁺ przez niektóre szczepy
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	4 - 8	20 - 40	Aerob	Al	-

Mikroorganizmy zaangażowane w redukcję siarczanów, metabolizm wodoru i korozję żelaza oraz innych metali

Grupa bakterii	Przykład mikroorganizmów	Mechanizm korozji
Utleniacze siarki lub siarczków	<i>Thiobacillus thiooxidans</i> <i>Th. concretivorus</i>	Produkcja kwasu siarkowego, utlenianie jonów żelaza Fe^{2+} do jonów Fe^{3+} ;
Bakterie żelazowe, Bakterie włókniste (filamentous)	<i>Gallionella</i> <i>Sphaerotilus</i> , <i>Crenothrix</i> , <i>Leptothrix</i> , <i>Clonothrix</i> <i>Pedomicrobium</i> ,	Utlenianie jonów Fe^{2+} do Fe^{3+} , uczestniczących w tworzeniu pęcherzy wodorotlenku żelaza na powierzchni metalu; Utlenianie Mn^{2+} do Mn^{4+} (w MnO_2);
Bakterie manganowe	<i>Metagenium</i> , <i>Leptothrix</i>	Katodowa depolaryzacja;
Bakterie zużywające wodór	<i>Desulfovibrio</i> spp.	Katodowa depolaryzacja;
Bakterie produkujące wodór i redukujące siarczany	<i>Clostridium</i> redukujące siarczany	Katodowa depolaryzacja;
Termofilne bakterie	<i>Desulfovibrio thermophilus</i>	Redukcja jonów Fe^{3+} do rozpuszczalnych związków Fe^{2+} ;
Bakterie tworzące biofilm	<i>Pseudomonas</i> spp.	Tworzenie biofilmu lub szlamu, zużywanie tlenu.

Typowe bakterie siarkowe zużywające wodór

Gatunki	Źródło węgla	Akceptor elektronów
<i>Desulfovibrio sapovorans</i>	Kwasy tłuszczowe	Siarczan
<i>Desulfobulbus propionicus</i>	Propionian	Siarczan, azotan
<i>Desulfotomaculum acetoxidans</i>	Octan	Siarczan
<i>Desulfuromonas acetoxidans</i>	Octan	Elementarna
<i>Desulfobacter postgatei</i>	Octan	Siarka
<i>Desulfosarcina viribilis</i>	Octan	Siarczan
<i>Desulfonema magnum</i>	C organiczny i CO ₂	Siarczan
	Węgiel organiczny	Siarczan